

บทที่ 3

การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายในต่างประเทศ

บทนี้เป็นการนำเสนอกระบวนการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายล้มละลายของสามประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และออสเตรเลีย

การศึกษาระบบการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายของประเทศอื่นนี้เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างและข้อดีข้อเสียของกระบวนการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายล้มละลายของแต่ละประเทศ และเพื่อหาแนวทางในการกำหนดมาตรการการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายของประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1. กฎหมายว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในประเทศอังกฤษ

3.1.1. เจตนารมณ์และแนวความคิดของหลักการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษ

การที่ลูกหนี้ไม่สามารถหรือไม่ยอมชำระหนี้ อาจเนื่องมาจากลูกหนี้ขาดวิธีการหรือเครื่องมือเพื่อนำมาชำระหนี้หรือลูกหนี้อาจตั้งใจไม่ยอมชำระหนี้ ไม่ว่าจะกรณีใดจะส่งผลกระทบต่อมากับบุคคลที่เกี่ยวข้องจากการที่ไปขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายมาแก้ไขเพื่อให้เจ้าหนี้สามารถป้องกันการไม่ยอมชำระหนี้เท่าที่จะทำได้ การป้องกันนี้ลำดับต้นคือสิทธิของเจ้าหนี้ในการฟ้องร้องเพื่อบังคับให้ชำระหนี้ แนวทางการฟ้องร้องเป็นวิธีการที่เหมาะสมกรณีที่ลูกหนี้รู้อยู่แล้วว่าสามารถชำระหนี้ได้แต่ตั้งใจไม่ยอมชำระหนี้ ส่วนสภาพการณ์ที่ลูกหนี้ต้องการชำระหนี้แต่ขาดวิธีการหรือเครื่องมือในการชำระหนี้ จะพบว่า แบบหนึ่งทรัพย์สินแม้มีมูลค่ามากกว่าหนี้สินแต่อาจมีเงินสดไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ในขณะนั้น สภาพเช่นนี้เรียกว่า "การมีหนี้สินล้นพ้นตัวโดยผลของการปฏิบัติ (Practical Insolvency)" อีกแบบหนึ่งลูกหนี้มีหนี้ทั้งหมดรวมกันมากกว่าทรัพย์สินทั้งหมดที่เขามีอยู่ สภาพเช่นนี้เรียกว่า "การมีหนี้สินล้นพ้นตัวโดยเด็ดขาด (Absolute Insolvency)" แบบแรกเป็น

กรณีที่ไม่ร้ายแรง ทั้งสองกรณีเกิดจากลูกหนี้ขาดความรอบคอบในการบริหารจัดการธุรกิจ หรืออาจไม่ใช่ความผิดของเขาโดยตรง นอกจากสภาพที่กล่าวมาแล้ว อาจเป็นเพราะลูกหนี้ ประพฤติไม่ซื่อสัตย์สุจริตในทางใดทางหนึ่งโดยมีอคติกับผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ของตนไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ตาม บทบัญญัติของกฎหมายล้มละลายได้กำหนดให้มีการบังคับในเรื่องทรัพย์สินของลูกหนี้ ทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมดจะนำมาเก็บเป็นกองทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย กฎหมายล้มละลายเป็นกระบวนการที่จะทำให้ลูกหนี้ชำระหนี้หากเขายังพอชำระหนี้ได้และเป็นการทำให้เขารู้ว่าต้องบริหารธุรกิจอย่างรอบคอบและซื่อสัตย์สุจริต ดังนั้นกฎหมายล้มละลายจะต้องใช้เพื่อควบคุมองค์ประกอบต่างๆพร้อมๆกัน เบื้องแรกต้องปกป้องผลประโยชน์ของเจ้าหนี้เพื่อเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในการนี้กฎหมายล้มละลายจะต้องตัดสินชี้ขาดอย่างยุติธรรมในระหว่างเจ้าหนี้ด้วยกันโดยที่ไม่มีกรณีเปรียบเทียบกัน หนี้ที่ถึงกำหนดชำระหนี้ก่อนจะต้องได้รับการชำระหนี้ก่อน นอกจากนี้กฎหมายจะต้องมีมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ที่สุจริตให้พ้นจากสภาวะการเป็นหนี้และช่วยให้มีการเริ่มต้นใหม่แต่สำหรับลูกหนี้ที่ไม่สุจริตหรือประมาทเลินเล่อซึ่งนำมาสู่ความเสียหายให้กับบุคคลที่ทำธุรกิจด้วย กฎหมายจัดให้มีแนวทางที่รุนแรงเพื่อให้สมกับผลการกระทำผิดกฎหมาย ทำให้ลูกหนี้ได้รับผลที่ตนก่อขึ้นเป็นการโต้ตอบความไม่สุจริตหรือการกระทำที่ไม่ยุติธรรม¹ เพื่อเป็นการรักษาวินัยทางการเงิน และเพื่อให้มีการเพื่อให้มีการยุติการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อบังคับชำระหนี้จากบรรดาเจ้าหนี้หลังจากที่ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ลูกหนี้ไม่มีอำนาจจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของตนเองทันที อำนาจในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้โอนไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (Official Receiver) หรือ ผู้จัดการทรัพย์ (Trustee) แล้วแต่กรณี ลูกหนี้มีเพียงหน้าที่ที่ต้องช่วยเหลือผู้จัดการทรัพย์ในการรวบรวมทรัพย์สิน จัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน และกิจการของตนให้แก่ผู้จัดการทรัพย์ มิฉะนั้นลูกหนี้จะมีความผิด ลูกหนี้ต้องช่วยเหลือผู้จัดการทรัพย์ในการรวบรวมและแบ่งทรัพย์สินให้เสร็จสิ้นจนกว่าจะได้รับการปลดจากการล้มละลาย จึงจะมีสิทธิที่จะมีทรัพย์สินและจัดการทรัพย์สินของตนเองได้ใหม่

จะเห็นได้ว่าคดีล้มละลายมีมาตรการลดบทบาทเจ้าหนี้แต่ละรายและลูกหนี้ลง โดยมีคนกลางเข้ามาดำเนินการในการจัดการทรัพย์สินแทนลูกหนี้ คือ ผู้จัดการทรัพย์ (Trustee) ซึ่งอาจเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (Official Receiver) โดยคนกลางนี้เป็นผู้ทำการแทนศาล ทั้งนี้เพื่อลดอุปสรรคความขัดแย้งในเรื่องของผลประโยชน์ของคู่ความแต่ละฝ่าย เพื่อไม่ให้มีโอกาส

¹ I. F. Fletcher, *The Law of Insolvency*, p.p. 1-3.

ประวิงคดี หรือทำให้เกิดข้อขัดข้องในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ซึ่งอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

ดังกล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้จัดการทรัพย์สินมีความสำคัญมากในกระบวนการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ จากลักษณะพิเศษของคดีล้มละลายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาของสังคมและการค้า และเนื่องจากผลของคดีล้มละลายส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงสถานะของลูกหนี้ การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายและการจัดการกับสิทธิของบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายที่มีตามกฎหมายย่อมนำไปสู่สถานะการณ์ที่ยุ้งยากซับซ้อน และด้วยเหตุที่กฎหมายล้มละลายต้องการคุ้มครองเจ้าหนี้เพื่อให้ได้รับชำระหนี้มากที่สุด จึงต้องมีการจำกัดอำนาจในการจัดการทรัพย์สินและแบ่งเฉลี่ยทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้ของลูกหนี้ กฎหมายของประเทศอังกฤษจึงได้มีวิวัฒนาการในเรื่องบุคคลที่เข้ามาจัดการทรัพย์สิน ในการปรับปรุงกฎหมายล้มละลายได้มีการเสนอให้ปรับปรุงคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน เนื่องจากเดิมบุคคลที่เป็นผู้จัดการทรัพย์สินส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์และความสามารถในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายเพียงพอ (เดิมผู้ทำหน้าที่เป็น Trusteeตามกฎหมายล้มละลายเดิม Bankruptcy Act 1914 คือ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (Official Receiver) ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ) ซึ่งเป็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้คดีล้มละลายล่าช้า ดังนั้น ข้อเสนอของคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายล้มละลายจึงเสนอให้ปรับปรุงคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน โดยมีสาระสำคัญคือกำหนดตัวบุคคลที่มีความสามารถเป็นพิเศษในการจัดการทรัพย์สินเพื่อให้สามารถจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะการให้บุคคลที่มีความสามารถเป็นพิเศษดังกล่าวจะทำให้การรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้เป็นไปได้มาก และรวดเร็ว บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายจะได้รับผลประโยชน์มาก ด้วยเหตุที่กฎหมายล้มละลายมีวัตถุประสงค์ในการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แก่บรรดาเจ้าหนี้ให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากคดีล้มละลาย คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของผู้จัดการทรัพย์สินที่จะต้องสนองวัตถุประสงค์นี้ก็คือ ความสามารถเป็นพิเศษในเป็นผู้จัดการหรือในการบริหารทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย

การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษอยู่ภายใต้กฎหมาย Insolvency Act 1986 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน กฎหมายฉบับนี้พัฒนามาจาก กฎหมาย Bankruptcy Act 1914 ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มีลักษณะและกระบวนการที่คล้ายคลึงกับกฎหมาย Bankruptcy Act

1914² และเนื่องจากกฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษเป็นต้นแบบของกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย³ จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษากฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษเพื่อเปรียบเทียบและทราบถึงแนวทางการพัฒนากฎหมาย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

3.1.2. การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายภายใต้ Bankruptcy Act 1914

3.1.2.1. การยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย (Bankruptcy Petition)

เจ้าหนี้สามารถยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลายภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด คือ เจ้าหนี้รายใดรายหนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าหนี้ในหนี้จำนวนไม่ต่ำกว่า 200 ปอนด์ ทั้งในวันยื่นคำฟ้องและในวันพิจารณาคดีและเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้แน่นอน ถึงกำหนดชำระหนี้ตามกฎหมาย โดยฝ่ายลูกหนี้สามารถร้องขอต่อศาลเพื่อให้ตนเองตกเป็นบุคคลล้มละลายได้เช่นกัน นอกจากนี้คำร้องขอให้ล้มละลายที่ยื่นต่อศาลโดยฝ่ายเจ้าหนี้จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขหรือคำกล่าวอ้างว่า ลูกหนี้กระทำการซึ่งมีลักษณะเป็นการล้มละลายขึ้นภายในระยะเวลา 3 เดือนก่อนมีการยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย⁴ การกระทำซึ่งมีลักษณะเป็นการล้มละลายเป็นเงื่อนไขของกฎหมายที่แสดงให้เห็นว่าลูกหนี้เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว เช่น การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินให้ Trustee เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ของตน⁵ การโอนหรือการส่งมอบทรัพย์สินทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของตนไปโดยการฉ้อฉล เป็นต้น ส่วนการที่ลูกหนี้ยื่นคำร้องให้ตนเอง

² วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ.กฎหมายฟื้นฟูกิจการ หน้า 8.

³ บัญชีประกอบร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 โดยกฎหมายของประเทศอังกฤษที่ใช้ในขณะนั้นคือ Bankruptcy Act 1914 และ Bankruptcy Rules 1915 แต่กฎหมายไทยมิได้นำเอา Bankruptcy Rules 1915 มาบัญญัติด้วย

⁴ Bankruptcy Act 1914 section 1

⁵ Bankruptcy Act 1914 section 4

ตกเป็นบุคคลล้มละลายก็ย่อมอยู่ในเหตุผลที่ว่าลูกหนี้เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการคุ้มครองทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ศาลอาจมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าพนักงานขึ้นเพื่อทำหน้าที่พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนไว้เป็นการชั่วคราว (Interim Receiver) และอาจสั่งให้เข้าครอบครองทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนนั้นโดยทันทีก็ได้

ในการพิจารณาคำร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลอาจมีคำสั่งได้ 2 ประการ คือ ศาลอาจมีคำสั่งยกคำร้อง หรือมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ ซึ่งผลของคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์นี้ยังไม่ผลทำให้ลูกหนี้ตกเป็นบุคคลล้มละลาย แต่มีผลให้ทรัพย์สินของลูกหนี้ต้องเข้าสู่กระบวนการจัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลาย อยู่ภายใต้ความครอบครองของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (Official Receiver)⁶ ในกรณีที่เจ้าหนี้ร้องขอ ถ้า Official Receiver เห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ หรือถ้าลักษณะแห่งกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้มีความจำเป็นต้องแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินพิเศษ (Special Manager) Official Receiver จะแต่งตั้ง Special Manager ของลูกหนี้ขึ้นก็ได้จนกว่าจะมีการแต่งตั้ง Trustee⁷ หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้จะต้องจัดให้มีการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกขึ้นเพื่อพิจารณาคำขอประนอมหนี้หรือเงื่อนไขอื่น ๆ ของลูกหนี้ หรือเพื่อพิจารณาว่าเป็นการสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ รวมทั้งพิจารณาถึงวิธีการดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไป ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกมีมติเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ลงมติใดๆ หรือเจ้าหนี้มิได้มาประชุมกัน หรือคำขอประนอมหนี้หรือข้อเสนอใดๆของลูกหนี้ ไม่ได้รับการอนุมัติตามกฎหมายนี้ ภายใน 14 วัน นับแต่วันที่สิ้นสุดการไต่สวนลูกหนี้ หรือภายในระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้เลื่อนออกไป ศาลจะมีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลาย (Adjudication of Bankruptcy)⁸ ซึ่งจะมีผลให้ทรัพย์สินของลูกหนี้โอนไปสู่ความครอบครองของ Trustee เพื่อรวบรวมแบ่งชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายที่สามารถพิสูจน์หนี้ของตนได้ ในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกหรือครั้งต่อมา เจ้าหนี้ทั้งหลายอาจแต่งตั้ง Committee of Inspection ขึ้นเพื่อควบคุมดูแลการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลายของ Trustee

⁶ Bankruptcy Act 1914 section 3

⁷ Bankruptcy Act 1914 section 10

⁸ Bankruptcy Act 1914 section 18

3.1.2.2. ผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดี

ล้มละลาย

(1) Official Receiver

ภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (Receiver Order) ผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ได้แก่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ Official Receiver* เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะทำหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้⁹ หรือในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) ไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง ผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee)¹⁰

การแต่งตั้งและการถอดถอนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับการแต่งตั้งและการถอดถอนออกจากตำแหน่งโดย The Board of Trade (The Board of Trade เป็นหน่วยงานของรัฐบาลมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้าทั้งภายในและภายนอกประเทศ สมาชิกประกอบด้วย ขุนนางจากสภาองคมนตรี เลขาธิการรัฐสภา และรัฐมนตรี ในทางกฎหมายล้มละลาย The Board of Trade เป็นผู้วางข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของ Official Receiver เป็นผู้แต่งตั้ง Trustee ใช้สิทธิโต้แย้งการแต่งตั้ง Trustee ตลอดจนพิจารณาปลด Trustee ให้หลุดพ้นจากหน้าที่รับผิดชอบ เป็นผู้ควบคุมดูแลการดำเนินงานของ Trustee และสั่งให้มีการสอบสวนในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมาย เป็นต้น) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถือเป็นเจ้าพนักงานของศาลที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้นๆสังกัดอยู่¹¹

* มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ เปรียบเทียบได้กับ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483

⁹ Bankruptcy Act 1914 section 8

¹⁰ Bankruptcy Act 1914 section 53 (1)

¹¹ Bankruptcy Act 1914 section 70

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้

(ก). กระทำการเป็นผู้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (Receiver) เพื่อเก็บรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์ และกระทำการเป็นผู้จัดการ (Manager) กรณีที่ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้จัดการพิเศษ (Special Manager)

(ข). มอบอำนาจให้แก่ผู้จัดการพิเศษ จัดหารายได้ หรือทำให้กองทรัพย์สินของลูกหนี้เพิ่มพูนขึ้น ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย

(ค). เรียกประชุมเจ้าหนี้และเป็นประธานในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก

(ง). ออกแบบฟอร์มสำหรับตัวแทนเพื่อใช้ในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก

(จ). รายงานให้เจ้าหนี้ทราบถึงข้อเสนอดูใดๆของลูกหนี้ที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการชำระสะสางหนี้สิน

(ฉ). โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ วันเวลาประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกและการไต่สวนโดยเปิดเผย รวมทั้งการใดๆอันจำเป็นต้องโฆษณา

(ช). กระทำการในฐานะผู้จัดการทรัพย์ (Trustee) ในกรณีที่ตำแหน่งผู้จัดการทรัพย์ (Trustee) ว่างลง

ในกรณีที่ตำแหน่งผู้จัดการทรัพย์ (Trustee) ว่างลง¹² หรือในกรณีที่มีการปลดผู้จัดการทรัพย์¹³ หรือในคดีเล็กๆน้อยๆ¹⁴ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกระทำหน้าที่ในฐานะเป็นผู้จัดการทรัพย์ (Trustee) จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกระทำหน้าที่ในฐานะดังต่อไปนี้

1. ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว (Interim Receiver)¹⁵
2. ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จนกว่าศาลจะมีคำสั่งให้ล้มละลาย¹⁶

¹² Bankruptcy Act 1914 section 78 (4)

¹³ Bankruptcy Act 1914 section 93 (5)

¹⁴ Bankruptcy Act 1914 section 129

¹⁵ Bankruptcy Act 1914 section 8

¹⁶ Bankruptcy Act 1914 section 53 (1)

3.ในฐานะผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) เมื่อศาลจะมีคำสั่งให้ล้มละลายและไม่มีบุคคลได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการทรัพย์สิน และในกรณีที่ตำแหน่งผู้จัดการทรัพย์สินว่างลง¹⁷

4.ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานสอบสวนถึงพฤติกรรมของลูกหนี้ทั้งก่อนและหลังที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สิน และรายงานให้ศาลทราบ¹⁸

เมื่อศาลคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินยังคงมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในฐานะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน ดังนั้นบทบาทของในฐานะเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินชั่วคราวจะกลายมาเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินจะมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้พิทักษ์ทรัพย์สิน (Receiver) หรือผู้จัดการ (Manager) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากศาล High Court แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินจะกระทำหน้าที่ภายใต้ความเห็นชอบจากเจ้าหนี้และอาจเรียกประชุมเจ้าหนี้ได้¹⁹ หรือในกรณีที่ลูกหนี้ไม่สามารถจัดเตรียมรายงานเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของตนเองได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินอาจว่าจ้างบุคคลภายนอกเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ในการเตรียมรายงานนั้นด้วยค่าใช้จ่ายจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้²⁰

ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินกระทำการในฐานะผู้จัดการทรัพย์สินหรือในฐานะอื่นไม่ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว เว้นแต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินจำหน่ายทรัพย์สินในความครอบครองหรือในฐานะของลูกหนี้ในระหว่างที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สิน โดยไม่ได้แจ้งให้บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินกระทำการโดยประมาท เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินอาจต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว²¹

¹⁷ Bankruptcy Act 1914 section 74 (1) (g) และ section 78 (4)

¹⁸ Bankruptcy Act 1914 section 72 (1)

¹⁹ Bankruptcy Act 1914 section 74 (2)

²⁰ Bankruptcy Act 1914 section 74 (2)

²¹ Bankruptcy Act 1914 section 61

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กระทำการในฐานะเป็นคู่ความในกระบวนการพิจารณาคดีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายเว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น²² และในกรณีที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อุทธรณ์คัดค้านคำสั่งปฏิเสฐการพิสูจน์หนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ไม่ต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายเป็นการส่วนตัว²³

(2) ผู้จัดการทรัพย์ (Trustee)

การแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์ (Trustee)

บุคคลใดที่มีความเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้หรือไม่สามารถได้รับการแต่งตั้งเป็น Trustee โดยมีบุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้แต่งตั้ง

(ก)เจ้าหนี้ โดยมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ หรือ

(ข)โดยคณะกรรมการตรวจสอบ (Committee of Inspection) เมื่อบรรดาเจ้าหนี้มีมติให้แต่งตั้ง

(ค)โดย The Board of Trade กรณีที่เจ้าหนี้ไม่ได้แต่งตั้ง Trustee ภายใน 4 สัปดาห์ นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายหรือในกรณีที่มีการประนอมหนี้แล้วไม่มีการแต่งตั้ง Trustee ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับคำขอประนอมหนี้หรือศาลไม่เห็นชอบด้วยการประนอมหนี้ Official Receiver จะต้องรายงานข้อเท็จจริงให้ The Board of Trade ทราบและแต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสมเป็น Trustee ทั้งนี้บรรดาเจ้าหนี้หรือ Committee of Inspection อาจแต่งตั้งบุคคลอื่นใดขึ้นเป็น Trustee แทน Trustee ที่แต่งตั้งโดย The Board of Trade ในภายหลังก็ได้²⁴

Trustee อาจเป็นบุคคลเพียงคนเดียวหรือหลายคนก็ได้และสามารถแบ่งแยกหน้าที่กันตามแต่จะเห็นสมควรก็ได้

²² Bankruptcy Rules 1952 r. 92 (3)

²³ Bankruptcy Rules 1952 r. 330

²⁴ Bankruptcy Act 1914 section 19

ถ้าบุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น Trustee ปฏิเสธไม่ยอมรับตำแหน่งหรือไม่ยอมหาประกัน หรือ The Board of Trade ไม่ยอมรับการแต่งตั้งดังกล่าว เจ้าหนี้ทั้งหลายอาจแต่งตั้งบุคคลอื่นใดขึ้นเป็น Trustee แทนได้²⁵

การแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็น Trustee แทนตำแหน่งเดิมที่ว่างลงให้ดำเนินการเช่นเดียวกันกับการแต่งตั้ง Trustee ขึ้นในครั้งแรก²⁶

การให้ประกันโดย Trustee

The Board of Trade จะเป็นผู้กำหนดจำนวนและลักษณะแห่งประกันตามที่ The Board of Trade เห็นสมควร²⁷ ในกรณีที่ Trustee ไม่สามารถหาประกันหรือหาประกันมาเพิ่มได้ The Board of Trade ก็อาจถอดถอน Trustee ออกจากตำแหน่งได้ เมื่อมีการให้ประกันจนเป็นที่พอใจแล้ว The Board of Trade จะออกใบรับรองการแต่งตั้ง Trustee ซึ่งมีผลให้การแต่งตั้ง Trustee มีผลนับแต่วันที่ออกใบรับรองเป็นต้นไป หลังจากนั้น The Board of Trade จะประกาศการแต่งตั้ง (gazette) พร้อมทั้งส่งใบรับรองไปยังเจ้าพนักงานของศาล และ Trustee จะเป็นผู้โฆษณาการแต่งตั้งดังกล่าวในหนังสือพิมพ์ด้วยตนเอง²⁸

อำนาจหน้าที่ของ Trustee ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

Trustee มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้ภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตจาก Committee of Inspection²⁹

1. ดำเนินธุรกิจของลูกหนี้เท่าที่จำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการแบ่งปันทรัพย์สิน
2. ยื่นฟ้องต่อผู้คดี หรือดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน

ของลูกหนี้

²⁵ Bankruptcy Act 1914 section 77

²⁶ Bankruptcy Act 1914 section 78

²⁷ Bankruptcy Act 1914 section 19

²⁸ Bankruptcy Rules 1952 r. 331

²⁹ Bankruptcy Act 1914 section 56

3. แต่งตั้งนายความ หรือตัวแทนเพื่อดำเนินการหรือดำเนินธุรกิจใดๆตามที่ได้รับอนุญาตจาก Committee of Inspection
4. ยอมรับค่าตอบแทนเพื่อเป็นประกันในสัญญาจะขายทรัพย์สินของลูกหนี้ในราคาตามที่ Committee of Inspection เห็นสมควร
5. จำนองหรือจำนำทรัพย์สินของลูกหนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้
6. มอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการวินิจฉัย หรือทำการประนีประนอมยอมความสิทธิเรียกร้องใดๆ
7. แบ่งปันทรัพย์สินอันมีลักษณะพิเศษ (Peculiar nature) หรือทรัพย์สินซึ่งตามพฤติการณ์ไม่อาจขายได้ในทันทีหรือไม่สามารถขายได้กำไรแก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย
8. อนุญาตให้ลูกหนี้จัดการทรัพย์สินของตนเองทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน หรือดำเนินธุรกิจใดๆเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย รวมทั้งเป็นผู้ช่วยเหลือในการดำเนินการดังกล่าวตามที่ Trustee กำหนด³⁰
9. กำหนดค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้สำหรับเป็นค่าเลี้ยงชีพของลูกหนี้และครอบครัว หรือเพื่อเป็นการค่าตอบแทนที่ลูกหนี้มีส่วนร่วมในการจัดการหรือดำเนินการใดๆเพื่อประโยชน์ในการแบ่งทรัพย์สินของตนเอง แต่ค่าใช้จ่ายดังกล่าวศาลมีอำนาจสั่งลดจำนวนลงได้

Trusteeมีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจาก Committee of Inspection³¹

1. ขายทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนโดยวิธีการขายทอดตลาด หรือขายให้แก่บุคคลใด ตลอดจนดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอย่างใดๆให้แก่ผู้ซื้อ
2. ออกใบเสร็จรับเงินสำหรับการชำระหนี้ใดๆซึ่งจะมีผลเป็นการปลดลูกหนี้ให้พ้นจากความรับผิดชอบ

³⁰ Bankruptcy Act 1914 section 57

³¹ Bankruptcy Act 1914 section 55

3. ตรวจสอบ จัดลำดับ เรียงกรอง และถอนเงินปันผลซึ่งถึงกำหนดจ่ายให้แก่ลูกหนี้
4. ใช้อำนาจภายในขอบอำนาจของ Trustee กระทำการในฐานะทนายความตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารหรือตราสาร เพื่อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายนี้
5. จัดการทรัพย์สินใดๆซึ่งลูกหนี้ได้รับประโยชน์ในฐานะผู้เช่า ในลักษณะเดียวกันกับที่ลูกหนี้อาจดำเนินการกับทรัพย์สินนั้น
6. เข้าครอบครองทรัพย์สินของลูกหนี้ เข้าทำสัญญา เข้าดำเนินการตามความจำเป็นและตามที่เห็นสมควรในฐานะ Trustee³²

การควบคุม Trustee

ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายของ Trustee จะอยู่ภายใต้การแนะนำจากมติที่ประชุมเจ้าหนี้หรือโดย committee of inspection ในกรณีที่มีปัญหาข้อยุ่งยาก Trustee อาจร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นกรณีพิเศษได้

ถ้าลูกหนี้ เจ้าหนี้ หรือบุคคลอื่นใดได้รับความเสียหายจากการกระทำหรือคำวินิจฉัยของ Trustee บุคคลนั้นอาจร้องขอต่อศาล เพื่อให้ศาลมีคำสั่งกลับ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยืนตามการกระทำหรือคำวินิจฉัยและมีคำสั่งประการใดตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้³²

การควบคุม Trustee โดย The Board of Trade The Board of Trade มีหน้าที่ควบคุมการดำเนินการของ Trustee ในกรณีที่ Trustee ปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่สุจริต หรือในกรณีที่เจ้าหนี้ได้ยื่นคำร้องขอต่อ The Board of Trade เพื่อให้ The Board of Trade ทำการสอบสวนและอาจร้องขอต่อศาลเพื่อสอบสวนด้วยวาทากับ Trustee หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ The Board of Trade อาจสั่งให้ตรวจสอบสมุดบัญชีและเอกสารทางการเงินของ Trustee³³

³² Bankruptcy Act 1914 section 76

³² Bankruptcy Act 1914 section 80

³³ Bankruptcy Act 1914 section 81

ถ้า The Board of Trade เห็นว่าการกระทำใดๆ ของ Trustee ควรได้รับการทบทวนอีกครั้งจากเจ้าหนี้ทั้งหลาย ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อดำเนินการดังกล่าว³⁴

ความรับผิดของ Trustee

Trustee ไม่ต้องรับผิดเป็นการส่วนตัวสำหรับความสูญหายหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการยึดทรัพย์หรือจำหน่ายทรัพย์ที่อยู่ในความครอบครองของตนหรือของลูกหนี้ตามคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ โดยไม่ได้แจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทราบและไม่ต้องรับผิดในค่าใช้จ่ายในการดำเนินการนั้น เว้นแต่ศาลเห็นว่า Trustee โดยประมาท³⁵

การสิ้นสุดจากตำแหน่งของ Trustee

1. โดยการลาออก

Trustee อาจลาออกจากตำแหน่งด้วยความสมัครใจจะต้องเรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายเพื่อพิจารณาว่าจะยอมรับการลาออกจากตำแหน่งหรือไม่และต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน³⁶

2. โดยการถอดถอน

(1) การถอดถอนโดยเจ้าหนี้

ที่ประชุมเจ้าหนี้ในการประชุมพิเศษเพื่อถอดถอน Trustee มีมติถอดถอน Trustee ออกจากตำแหน่ง³⁷ การเรียกประชุมเจ้าหนี้กระทำโดย committee of inspection หรือ Official Receiver

(2) การถอดถอนโดย The Board of Trade

The Board of Trade อาจถอดถอน Trustee ออกจากตำแหน่งได้หากเห็นว่า³⁵

³⁴ Bankruptcy Rules 1952 r. 352

³⁵ Bankruptcy Act 1914 section 61

³⁶ Bankruptcy Rules 1952 r. 340

³⁷ Bankruptcy Act 1914 section 95 (1)

³⁵ Bankruptcy Act 1914 section 95 (2)

- (ก) Trustee มีความประพฤติไม่เหมาะสมหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนี้ หรือ
- (ข) ความเป็น Trustee ไม่มีประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย หรือ
- (ค) Trustee เป็นคนวิกลจริต เจ็บป่วย เป็นคนสุญหาย ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือ
- (ง) Trustee มีความสัมพันธ์กับเจ้าหนี้หรือลูกหนี้คนใดคนหนึ่งซึ่งอาจเป็นอุปสรรคที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรมเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั่วไป
- กรณีที่ Trustee ไม่สามารถดำรงหลักประกันหรือไม่สามารถเพิ่มหลักประกัน (ถ้าได้รับการร้องขอ) The Board of Trade อาจถอดถอน Trustee ออกจากตำแหน่งได้ตามที่เห็นสมควร³⁹
3. โดยการที่ Trustee เป็นผู้ที่มีสินค้านั้น⁴⁰
4. โดยการปลด⁴¹

3.1.3. การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายภายใต้

Insolvency Act 1986

กฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายในปัจจุบันอยู่ภายใต้ Insolvency Act 1986 กฎหมายฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำเนินคดีล้มละลายมีความชัดเจนสะดวกถูกต้องรวดเร็ว แต่เนื่องจากยังขาดรายละเอียดในการปฏิบัติจึงมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายที่กำหนดรายละเอียดให้ชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการไปในทางเดียวกันได้ ส่งผลให้คดีล้มละลายทุกคดีมีวิธีการปฏิบัติไปในทางเดียวกันไม่เกิดการเลือกปฏิบัติเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีการตรา Insolvency Rules 1986 บทบัญญัติภายใน Insolvency Rules 1986 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายล้มละลาย (Insolvency Act 1986) ได้แก่ การกำหนดวิธีการยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาล การโอนคดีระหว่างศาล การบังคับคดีเป็นต้น

³⁹ Bankruptcy Rules 1952 r. 338

⁴⁰ Bankruptcy Act 1914 section 94

⁴¹ Bankruptcy Act 1914 section 93 (1)

ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติไว้โดยเฉพาะใน Insolvency Rules 1986 ให้นำ Rules of the Supreme Court และ High Court หรือ County Court มาใช้กับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย

3.1.3.1. การเริ่มต้นกระบวนการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายเป็นมาตรการที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติทันทีที่มีการยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลายไม่ว่าจะเป็นการยื่นคำร้องขอโดยสมัครใจของลูกหนี้หรือไม่ก็ตาม เมื่อศาลพิจารณาคำร้องแล้วหากศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายก็จะมี การแต่งตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยศาล และแต่งตั้ง Insolvency Practitioner โดยที่ประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก ซึ่งการล้มละลายของลูกหนี้ตามกฎหมายใหม่ขึ้นอยู่กับศาลเป็นผู้พิจารณามีใช้ขึ้นอยู่กับการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกดังเช่นกฎหมายฉบับเดิม

3.1.3.2. การยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย (Bankruptcy Petition)

โดยฝ่ายเจ้าหนี้ เจ้าหนี้รายใดรายหนึ่งหรือหลายคนสามารถยื่นฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้ลูกหนี้ล้มละลายได้ภายใต้เงื่อนไขว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ออกหนังสือเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้แล้ว (Statutory Demand) * หรือเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแต่ไม่สามารถบังคับคดีได้⁴² คำร้องจะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับตัวลูกหนี้ เช่น ชื่อ ที่อยู่ อาชีพ ประเภทธุรกิจ สถานที่ประกอบธุรกิจ รวมทั้งชื่ออื่นใดที่ลูกหนี้ใช้ในการประกอบธุรกิจ เป็นต้น⁴³ รายละเอียดเกี่ยวกับมูลหนี้⁴⁴

* เนื่องจากการออกหนังสือเรียกให้ชำระหนี้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการฟ้องคดีล้มละลายจึงมีการกำหนดให้หนังสือเรียกจะต้องส่งโดยอาศัยอำนาจของศาล ซึ่งรายละเอียดของหนังสือและวิธีการส่งจะปรากฏใน Insolvency Rules 1986 r. 6.1. -r. 6. 5.

⁴² Insolvency Act 1986 section 298

⁴³ Insolvency Rules 1986 r. 6.7.

⁴⁴ Insolvency Rules 1986 r. 6.8.

ซึ่งมีจำนวนหนี้เท่ากับ 750 ปอนด์ ขึ้นไป⁴⁵ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเป็นหนี้ ระยะเวลาที่หนี้ถึงกำหนด เหตุที่น่าเชื่อหรือเห็นได้ว่าเป็นลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ และเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้แน่นอนซึ่งถึงกำหนดชำระแล้ว หรือซึ่งต้องชำระคืนในอนาคตตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้แน่นอนวันและวิธีการส่งหนังสือเรียกซึ่งหนังสือฉบับนั้นยังไม่ได้รับการปฏิบัติตามหรือยกเลิกไปแต่อย่างใด และไม่มีคำขอยกเลิกหนี้ดังกล่าวค้างพิจารณาอยู่ สำหรับกรณีของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องระบุศาลที่ออกหมายบังคับคดี เจ้าหนี้จะต้องให้การรับรองว่าข้อความในคำร้องทั้งหมดนั้นเป็นความจริง ณ ที่ว่าการของศาลซึ่งมีอำนาจรับคำร้อง พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องแก่ลูกหนี้ฉบับหนึ่ง และอีกฉบับหนึ่งส่งแก่ศาลซึ่งสำเนาแต่ละชุดจะต้องประทับตราของศาล หลังจากศาลส่งมอบคำร้องที่ประทับตราของศาลให้แก่ผู้ยื่นคำร้องแล้ว เจ้าหนี้ที่ของศาลหรือเจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้องหรือทนายความของเจ้าหนี้หรือบุคคลที่ได้รับการจ้างวานเพื่อการนี้จะต้องนำคำร้องไปส่งแก่ลูกหนี้ด้วยตนเอง ถ้าศาลได้รับคำชี้แจงเป็นที่พอใจว่าการส่งคำร้องไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากลูกหนี้หลบหนีหรือไม่ยอมรับคำร้อง ศาลอาจสั่งให้ส่งคำร้องโดยวิธีหนึ่งวิธีใดที่เหมาะสมแทนก็ได้ และเมื่อได้ดำเนินการตามคำสั่งศาลให้ส่งคำร้องโดยวิธีอื่นแทนแล้ว ให้ถือว่าได้ส่งคำร้องแก่ลูกหนี้โดยชอบแล้ว⁴⁶ หลังจากนั้นผู้ยื่นคำร้องต้องทำคำให้การรับรองอีกหนึ่งฉบับโดยสาบานตนและยื่นคำให้การรับรองนั้นต่อศาลทันทีภายหลังการส่งคำร้องเพื่อรับรองว่าได้ส่งคำร้องแล้ว คำให้การรับรองนี้ต้องมีสำเนาคำร้องที่ประทับตราศาลแนบไปด้วย นอกจากนี้ศาลต้องส่งหนังสือแจ้งการยื่นคำร้องไปยังหัวหน้านายทะเบียนที่ดินเพื่อจดแจ้งคำร้องไว้ในทะเบียนที่ดินในระหว่างพิจารณาคดีด้วย

การถอนคำร้องเจ้าหนี้จะต้องยื่นคำร้องขอถอนก่อนที่ศาลจะพิจารณาคำร้อง และศาลจะอนุญาตให้ถอนได้ต่อเมื่อมีเหตุจำเป็น⁴⁷ เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหนี้ใช้ระบบกฎหมายล้มละลายเป็นเครื่องมือในการดำเนินความสัมพันธ์กับลูกหนี้ และการปฏิบัติต่อลูกหนี้อย่างไม่ถูกต้อง

⁴⁵ Insolvency Act 1986 section 268

⁴⁶ Insolvency Rules 1986 r. 6.14.

⁴⁷ Insolvency Rules 1986 r. 6.32.

โดยฝ่ายลูกหนี้ ลูกหนี้มีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลให้ตนเองเป็นบุคคลล้มละลาย ได้หากลูกหนี้มีหนี้สินที่ไม่มีหลักประกันเป็นจำนวนรวมแล้วไม่น้อยกว่า 20,000 ปอนด์⁴⁸ คำร้องต้องระบุ ชื่อ ที่อยู่ อาชีพ ประเภทธุรกิจ สถานที่ประกอบธุรกิจ รวมทั้งชื่ออื่นใดที่ลูกหนี้ใช้ในการประกอบธุรกิจ และระบุข้อความว่าผู้ยื่นคำร้องไม่สามารถชำระหนี้ได้พร้อมทั้งมีคำขอให้ศาลมีคำสั่งให้ตนเป็นบุคคลล้มละลาย นอกจากนี้ถ้าภายใน 5 ปี ก่อนวันที่ยื่นคำร้องผู้ยื่นคำร้องได้ถูกศาลพิพากษาเป็นบุคคลล้มละลายแล้ว หรือได้ทำการประนอมหนี้กับบรรดาเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้หรือจัดการเกี่ยวกับกิจการของตนหรือทำความเข้าใจหนี้โดยสมัครใจ รายละเอียดของเรื่อง ดังกล่าวลูกหนี้จะต้องระบุไว้ในคำร้อง และถ้าในวันที่ยื่นคำร้องมีการประนอมหนี้โดยสมัครใจตาม Insolvency Act 1986 Part 8 section 258 (3) ซึ่งมีผลบังคับใช้กับลูกหนี้ก็ต้องระบุข้อความนั้นด้วยพร้อมทั้งชื่อและที่อยู่ของผู้ดูแลการประนอมหนี้ดังกล่าวด้วย⁴⁹

ลูกหนี้ต้องทำคำให้การรับรองเป็นหลักฐานและนำไปยื่นต่อศาลพร้อมทั้งสำเนา คำร้องจำนวนสามชุดสำเนาคำแถลงสองชุด ณ ที่ทำการของศาล ในบรรดาสำเนาคำร้องสำเนาหนึ่งชุดศาลจะคืนให้แก่ผู้ยื่นคำร้อง อีกฉบับหนึ่งศาลจะส่งให้แก่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (พร้อมสำเนาคำแถลงเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้หนึ่งชุด) ถ้าศาลแต่งตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว ส่วนสำเนาชุดที่เหลือศาลจะเก็บไว้เพื่อส่งให้แก่ Insolvency Practitioner หากมีการแต่งตั้งขึ้นภายหลังตาม Insolvency Act 1986 section 273 (2) หลังจากที่ลูกหนี้ยื่นคำร้องเรียบร้อยแล้วศาลจะพิจารณาคำร้องโดยทันทีหรือมิฉะนั้นจะต้องกำหนดสถานที่นัดพิจารณาคำร้อง นอกจากนี้ศาลต้องส่งหนังสือแจ้งการยื่นคำร้องไปยังหัวหน้านายทะเบียนที่ดินเพื่อจดแจ้งคำร้องไว้ในทะเบียนที่ดินในระหว่างพิจารณาคดีด้วย

ประเทศอังกฤษไม่มีศาลล้มละลายเป็นการเฉพาะ การยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลายไม่ว่าจะเป็นคำร้องขอของเจ้าหนี้หรือของลูกหนี้สามารถยื่นได้ต่อศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีล้มละลายได้ ดังต่อไปนี้

- County Court คำร้องขอเกี่ยวกับคดีล้มละลายให้ยื่นต่อศาล County Court ในเขตที่ลูกหนี้มีภูมิลำเนาหรือประกอบธุรกิจในช่วง 6 เดือนก่อนมีการยื่นคำร้อง
- High Court คำร้องขอเกี่ยวกับคดีล้มละลายให้ยื่นต่อศาล High Court ได้ในกรณีที่ลูกหนี้มีภูมิลำเนาหรือประกอบธุรกิจในเขต London(London insolvency

⁴⁸ Insolvency Act 1986 section 273 (1) และ 275

⁴⁹ Insolvency Act 1986 section 273 (3)

District) ในระหว่าง 6 เดือนก่อนมีการยื่นคำร้อง ในศาล High Court คดีล้มละลายจะได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาแผนก Chancery ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในคดีที่เกี่ยวกับทางการค้าและทางธุรกิจ นอกจากนี้ผู้พิพากษาศาล High Court มีอำนาจสั่งโอนกระบวนการพิจารณาจากศาล County Court มายังศาล High Court ได้ หรือมีอำนาจสั่งโอนกระบวนการพิจารณาที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายมาเพื่อพิจารณารวมกัน⁵⁰

3.1.3.3. ผลของการยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย

การพิจารณาคำร้องของเจ้าหนี้ ศาลจะนัดพิจารณาคำร้องหลังจาก 14 วัน นับจากวันที่ส่งคำร้องให้แก่ลูกหนี้ เว้นแต่ในกรณีที่ปรากฏชัดเจนว่าลูกหนี้ได้หลบหนีไปแล้ว หรือศาลเห็นสมควรว่าเป็นกรณีที่เหมาะสมในการพิจารณาคำร้องแบบเร่งรัด หรือลูกหนี้ยินยอมให้นัดพิจารณาคำร้องได้เร็วกว่านั้น⁵¹ โดยศาลจะกำหนดวิธีการตามที่ศาลเห็นสมควร บุคคลที่มีสิทธิเข้าร่วมในการพิจารณาได้แก่ เจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้อง ลูกหนี้ และเจ้าหนี้อื่นที่มีหนังสือแจ้งความประสงค์ว่าจะเข้าร่วมในการพิจารณา ซึ่งเจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้องมีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อรวมทั้งหมดความเห็นของเจ้าหนี้นั้นว่ามีความเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านการยื่นคำฟ้องของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ และต้องส่งบัญชีรายชื่อให้ศาลก่อนที่ศาลจะเริ่มดำเนินการพิจารณาคำร้อง ถ้าลูกหนี้ประสงค์จะโต้แย้งคำร้องลูกหนี้ต้องยื่นหนังสือแจ้งความจำนงค์ต่อศาลระบุเหตุในการโต้แย้งรวมถึงส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวไปยังเจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้องหรือทนายความของเจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้องก่อนวันนัดพิจารณาไม่น้อยกว่า 7 วัน ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจในการขยายระยะเวลาการดำเนินการใดๆก็ตามไม่ว่าก่อนหรือหลังวันครบกำหนดระยะเวลานั้นๆ ภายใต้เงื่อนไขใดๆก็ตามที่ศาลจะกำหนด

เจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้องจะต้องมาฟังการพิจารณาคำร้อง หากเจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้องไม่มาฟังการพิจารณาคำร้อง เจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้องนั้นไม่สามารถยื่นคำร้องใดๆเกี่ยวกับลูกหนี้รายเดิมไม่ว่าจะยื่นคำร้องโดยลำพังหรือร่วมกับเจ้าหนี้อื่นที่เกี่ยวข้องกับหนี้เดิมอีกไม่ได้ หากไม่ได้รับอนุญาตจากศาลที่เจ้าหนี้อายนั้นได้ยื่นคำร้องฉบับเดิมไว้⁵²

⁵⁰ Insolvency Rules 1986 r.7.11 (4) และ r. 7.15.

⁵¹ Insolvency Rules 1986 r.6.18.

⁵² Insolvency Rules 1986 r.6.26

ไม่มีข้อกำหนดใดในกฎหมายว่าลูกหนี้จะต้องมาศาล ถ้าลูกหนี้ไม่มาศาลการพิจารณาคำร้องก็จะดำเนินต่อไป และศาลอาจมีคำสั่งให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลายได้ หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อความในคำร้องของเจ้าหนี้เป็นความจริง ซึ่งตามบทบัญญัติใน Insolvency Act 1986 section 271(1) บัญญัติไว้ว่าศาลจะไม่มีคำสั่งล้มละลายตามคำร้องของเจ้าหนี้ เว้นแต่ศาลมั่นใจว่าหนี้ดังกล่าวหรือหนึ่งในบรรดาหนี้ดังกล่าวที่ยื่นคำร้องไว้เป็นหนี้ข้อใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

- (1) หนี้ซึ่งหลังจากที่ต้องชำระคืน ณ วันที่ยื่นคำร้องหรือนับแต่วันที่ตั้งกำหนดชำระคืนยังไม่ได้มีการชำระคืน อีกทั้งไม่มีหลักประกันหรือไม่มีการประนอมหนี้แต่อย่างใด หรือ
- (2) หนี้ซึ่งตามเหตุผลอันสมควร ลูกหนี้ไม่มีหนทางที่จะชำระคืนได้เมื่อครบกำหนด

บทบัญญัตินี้จะต้องพิจารณาประกอบกับ Section 271(4) ซึ่งกำหนดให้เจ้าหนี้ที่ยื่นคำร้องเกี่ยวกับหนี้ที่ถึงกำหนดชำระในอนาคตต้องแสดงหลักฐานว่าสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมากนับตั้งแต่ที่เจ้าหนี้ยินยอมให้ลูกหนี้ก่อนหนี้ ซึ่งในขณะนั้นยังพอมีความหวังว่าลูกหนี้จะชำระหนี้เมื่อถึงกำหนด ต่อมาความหวังดังกล่าวมิได้เป็นเช่นเดิมอีก ดังนั้น Section 271(4) จึงป้องกันมิให้เจ้าหนี้ยอมเสี่ยงโดยวางแผนไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้โดยคาดหวังว่าตนจะสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาล้มละลายได้ก่อนครบกำหนดชำระคืน ถ้าการสันนิษฐานของตนเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ไม่ถูกต้อง

ถ้าศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อความในคำร้องของเจ้าหนี้เป็นความจริงและหนี้ตามคำร้องนั้นยังไม่ได้ชำระหรือไม่มีหลักประกันหรือไม่มีการประนอมหนี้⁵³ ส่วนประเด็นที่ว่าหลักฐานเพียงพอหรือไม่ย่อมมีผลมาจากการมาหรือไม่มาศาลของลูกหนี้และการที่ลูกหนี้แสดงเหตุผลโต้แย้งข้อความใดๆในคำร้อง

การพิจารณาคำร้องเปิดโอกาสให้ศาลใช้อำนาจได้อย่างเต็มที่ในฐานะผู้คุ้มครองผลประโยชน์ซึ่งตกอยู่ในความเสี่ยงในการดำเนินคดีล้มละลาย ยิ่งไปกว่านั้นผลประโยชน์ของลูกหนี้เองน่าจะได้รับการปกป้องอย่างดีที่สุดโดยการมาศาลของลูกหนี้เองในวันพิจารณาคำร้อง

⁵³ Insolvency Rules 1986 r.6.25

เพราะในวันพิจารณาคำร้องลูกหนี้สามารถสอบถามความไม่ชัดเจนหรือความไม่สอดคล้องกันของข้อความหรือข้อกล่าวหาของเจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้องหรือเจ้าหนี้รายอื่นใดได้ เรื่องนี้สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีที่เจ้าหนี้ผู้ยื่นคำร้องใช้ข้อความที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากจะมีโอกาสมากขึ้นที่ศาลจะรู้ความจริงข้อนี้ หากลูกหนี้มาศาลเพื่อให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง

การพิจารณาคำร้องของลูกหนี้ส่วนใหญ่ตรงไปตรงมาเมื่อเปรียบเทียบกับ การพิจารณาคำร้องของเจ้าหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ยินยอมสมัครใจที่จะยื่นคำร้องขอศาลให้ตนเองเป็นบุคคลล้มละลาย แต่ทั้งนี้ ศาลมีอำนาจใช้ดุลยพินิจได้เต็มที่เท่าๆกัน เพื่อพิจารณาว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่ที่จะให้มีการทำความตกลงกันโดยสมัครใจระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ ซึ่งตามบทบัญญัติใน Insolvency Act 1986 section 273(1) บัญญัติไว้ว่าศาลอาจไม่มีคำสั่งล้มละลายในการพิจารณาคำร้องของลูกหนี้ ถ้าศาลศาลพบข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

(1) จำนวนหนี้ล้มละลายทั้งหมดเท่าที่ไม่มีหลักประกันจะน้อยกว่าจำนวนที่เรียกว่า "ระดับหนี้ล้มละลายขั้นต่ำ" (ปัจจุบันกำหนดไว้ที่ 20,000 ปอนด์)

(2) มูลค่าของทรัพย์สินของผู้ล้มละลายจะเท่ากับหรือมากกว่าจำนวนที่เรียกว่า "เงินขั้นต่ำ" (ปัจจุบันกำหนดไว้ที่ 20,000 ปอนด์)

(3) ลูกหนี้ไม่เคยถูกศาลพิพากษาว่าเป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเข้าทำความตกลงเพื่อชำระหนี้ หรือแผนการจัดการชำระหนี้ภายใน 5 ปี ก่อนการยื่นคำร้อง และ

(4) ศาลเห็นสมควรที่จะแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้จัดทำรายงานตาม section 274 เกี่ยวกับความเหมาะสมในการดำเนินการตามขั้นตอนในการทำความตกลงกันระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้โดยสมัครใจ

เป็นที่สังเกตว่าข้อเท็จจริงที่กำหนดไว้สามประการแรกเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง ในขณะที่ประการที่สี่กำหนดให้ศาลจำเป็นต้องวินิจฉัยถึงความเหมาะสมในการใช้มาตรการ การทำความตกลงโดยสมัครใจในคดีที่ศาลพิจารณา ข้อมูลที่ศาลใช้ในการหาข้อเท็จจริงทั้งสี่ประการนี้ได้มาจากข้อความที่ระบุไว้ในคำแถลงเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ซึ่งแนบมากับคำร้องของลูกหนี้ ถ้าเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา 173 (1) ทุกประการ ศาลต้องแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมทำหน้าที่เป็น Insolvency Practitioner ให้แก่ลูกหนี้รายนั้น เพื่อตรวจสอบกิจการของลูกหนี้และส่งรายงานให้ศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยระบุว่าลูกหนี้ยินดียินยอมเพื่อทำความตกลงโดยสมัครใจภายใต้ข้อกำหนดของ Insolvency Act 1986 Part 8 หรือไม่ และในความเห็นของ Insolvency Practitioner ควรจะเรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาข้อเสนอนี้หรือไม่ ค่าใช้จ่ายของ Insolvency Practitioner ในการทำงานนี้ให้จ่ายจากเงินจากมัดจำที่ลูกหนี้ยื่นไว้เมื่อยื่นคำร้องขอต่อศาล ถ้าในเวลาพอสมควรสามารถทำความตกลงโดยสมัครใจกันได้ Insolvency

Practitioner ซึ่งศาลแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา 273 จะดำเนินการอื่นๆที่จำเป็นเพื่อให้การทำความตกลงดังกล่าวสามารถจะสรุปได้และถ้าสำเร็จก็จะปฏิบัติหน้าที่ของ Trustee หรือ Supervisor of the Arrangement (ทรัสต์ตีหรือผู้ควบคุมดูแลการทำความตกลง) ต่อไปภายหลังจากวันแต่จะเปลี่ยนให้บุคคลอื่นที่เหมาะสมเป็นแทนตามมติของเจ้าหนี้ที่ตกลงกันตามมาตรา 258 (3) ในกรณีแรก เมื่อศาลพิจารณารายงานของ Insolvency Practitioner แล้ว ลูกหนี้มีสิทธิเข้าร่วมการประชุม (ถ้าต้องการ) และต้องเข้าร่วมการประชุม (ถ้าศาลสั่ง) ศาลต้องฟังคำรับรองที่ลูกหนี้ให้และมีอำนาจออกคำสั่งเฉพาะกาลตามที่ศาลเห็นสมควรตาม Insolvency Act 1986 section 252 เพื่อให้การพิจารณาและการดำเนินการตามข้อเสนอของลูกหนี้เป็นไปโดยสะดวก ถ้าศาลลงความเห็นว่าการออกคำสั่งดังกล่าวเป็นเรื่องไม่เหมาะสม ศาลจะมีคำสั่งล้มละลาย ศาลจะสั่งรายงานของ Insolvency Practitioner พร้อมคำร้องของลูกหนี้และคำแถลงเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์⁵⁴

การดำเนินกระบวนการพิจารณาล้มละลายเป็นจุดเริ่มต้นการพักชำระหนี้ภายใต้การควบคุมของศาลเพื่อประโยชน์ของลูกหนี้ในการดำเนินคดี การบังคับหรือการดำเนินการตามกฎหมายที่มีการฟ้องคดีกับบุคคลหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ ศาลมีอำนาจในการคุ้มครองทรัพย์สินของลูกหนี้โดยอาศัยอำนาจตาม Insolvency Act 1986 section 285 (1) ในเวลาใดก็ตามเมื่อการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามคำร้องขอล้มละลายค้างพิจารณาอยู่ ศาลซึ่งได้รับมอบหมายให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาอาจงดการดำเนินคดี การบังคับหรือการดำเนินการตามกฎหมายที่มีการฟ้องคดีกับบุคคลหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ และโดยอาศัยอำนาจตาม Insolvency Act 1986 section 285 (2) ศาลใดก็ตามที่ดำเนินกระบวนการพิจารณากับบุคคลใดก็ตามยังค้างพิจารณาอยู่มีสิทธิงดการพิจารณาหรือยอมให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรเมื่อมีข้อพิสูจน์ว่าได้มีการยื่นคำร้องขอล้มละลายเกี่ยวกับบุคคลนั้นแล้ว

นอกจากนี้แล้วบทบัญญัติเพิ่มเติมเพื่อปกป้องทรัพย์สินของลูกหนี้ในระหว่างที่มีการยื่นคำร้องล้มละลายและการมีคำสั่งล้มละลาย ซึ่งตามบทบัญญัติใน Insolvency Act 1986 ปกป้องทรัพย์สินของลูกหนีบบทบัญญัติมาตรานี้ให้อำนาจแก่ศาลที่จะแต่งตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้พิทักษ์ทรัพย์สินของลูกหนี้ชั่วคราว ถ้าปรากฏว่าการแต่งตั้งดังกล่าวเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อปกป้องทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือศาลอาจแต่งตั้งบุคคลอื่นตาม section 286 (2) หรือในกรณีนี้

⁵⁴ Ian F. Fletcher, *The Law of Insolvency*. (London : Richard Clay (The Chancer Press), 1978), p.p. 139-140.

ศาลได้แต่งตั้ง Insolvency Practitioner แล้ว ตาม Section 273 ซึ่ง Insolvency Practitioner อาจได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวแทนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เมื่อมีการแต่งตั้งผู้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว ผู้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวจะต้องเข้าครอบครองทรัพย์สินของลูกหนี้ทันทีที่อำนาจของผู้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวอาจถูกจำกัดหรือควบคุมโดยเงื่อนไขใดๆที่ระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้งของศาล ภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว ผู้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวมีสิทธิอำนาจหน้าที่ ความคุ้มครองต่างๆ ทั้งหมดที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ เมื่อทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์ทรัพย์และผู้จัดการตาม Section 287 ลูกหนี้มีภาระผูกพันตามกฎหมายที่จะส่งมอบทรัพย์สินของตนให้แก่ผู้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวตลอดจนข้อมูลอื่นใดตามที่ผู้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวขอตามสมควร เพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว ลูกหนี้ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวเท่าที่จำเป็น

คำสั่งศาลจะระบุวันที่ยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย และวันเวลาในการทำตามคำสั่งของศาล และแจ้งให้บุคคลล้มละลายไปพบเจ้าพนักงานทันทีที่ได้รับการแจ้งคำสั่งศาล

การแจ้งคำสั่งศาล ศาลจะส่งสำเนาคำสั่งล้มละลายซึ่งจะประทับตราของศาล อย่างน้อยจำนวน 2 ฉบับให้แก่ บัญญัติโดยทันทีและให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งการออกคำสั่งล้มละลายไปยังหัวหน้านายทะเบียนที่ดินเพื่อจดแจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียนที่ดิน รวมทั้งประกาศทางหนังสือพิมพ์และประกาศคำสั่งล้มละลายในราชกิจจานุเบกษา⁵⁵

3.1.3.4. ผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดี

ล้มละลาย

หลังจากที่เจ้าหนี้ยื่นคำฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลาย กฎหมายล้มละลายได้จำกัดสิทธิที่มีอยู่ในทางกฎหมายของเจ้าหนี้ เจ้าหนี้จะต้องยุติการดำเนินการในทางคดีเพื่อบังคับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนั้นทันที ไม่ว่าจะเป็น การฟ้องร้อง พิจารณาคดี การบังคับคดี หรือดำเนินการกระบวนการพิจารณาอื่นๆ⁵⁶ จนกว่าการพิจารณาคดีล้มละลายจะเสร็จสิ้น เนื่องจากกฎหมายต้องการให้การดำเนินคดีล้มละลายมีเพียงสำนวนเดียว เมื่อศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลายจะมีผู้เข้ามาจัดการทรัพย์สินของ

⁵⁵ Insolvency Rules 1986 r.6.34.

⁵⁶ Insolvency Act 1986 section 285

ลูกหนี้เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย ซึ่งได้แก่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (Official Receiver) หรือ ผู้จัดการทรัพย์ (Trustee) ที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามาดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยที่เจ้าหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้แม้แต่เจ้าหนี้ผู้ยื่นคำฟ้องก็ไม่มีสิทธิเป็นผู้จัดการทรัพย์ของลูกหนี้ได้ ผลของคำสั่งล้มละลายบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายรวมถึงเจ้าหนี้ผู้ยื่นคำฟ้องจะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ และต้องไปพิสูจน์ว่าตนเองเป็นเจ้าหนี้ของลูกหนี้จริง (Proof of Debt)⁵⁷ การพิสูจน์หนี้เป็นวิธีที่กฎหมายล้มละลายกำหนดเพื่อให้เจ้าหนี้ทุกรายของลูกหนี้ที่ประสงค์จะได้รับชำระหนี้จะต้องพิสูจน์หนี้ของตนแทนการฟ้องคดีแพ่งสามัญเพื่อบังคับชำระหนี้ จึงจะมีสิทธิในคดีล้มละลาย ซึ่งการใช้สิทธิของเจ้าหนี้รายใดรายหนึ่งในคดีล้มละลายนั้นไม่ใช่การใช้สิทธิเฉพาะตัวคนเดียวหรือกระทำการต่างๆได้เอง แต่เป็นการใช้สิทธิในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเจ้าหนี้ ดังนั้นวิธีการใช้สิทธิก็โดยการออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้ในกิจการที่กฎหมายกำหนด เช่น ใช้สิทธิเลือกผู้จัดการทรัพย์ และใช้สิทธิในการเลือกกรรมการเจ้าหนี้มาเป็นผู้ดำเนินการแทนในนามของกลุ่มเจ้าหนี้ เป็นต้น⁵⁹ เจ้าหนี้จะต้องยื่นใบพิสูจน์หนี้⁵⁸ ต่อผู้จัดการทรัพย์ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ในกรณี que เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการทรัพย์ (Trustee) โดยยื่นพร้อมพยานเอกสารประกอบใบพิสูจน์หนี้ ซึ่งผู้จัดการทรัพย์ อาจเรียกให้เจ้าหนี้ผู้ยื่นใบพิสูจน์หนี้จัดทำเอกสารรับรองหนี้ที่เรียกว่า Affidavit of Debt ก็ได้⁶⁰

เมื่อผู้จัดการทรัพย์ได้รับใบพิสูจน์หนี้และพยานหลักฐานดังกล่าวแล้ว ผู้จัดการทรัพย์มีอำนาจตัดสินใจว่าจะยอมรับใบพิสูจน์หนี้ทั้งหมดหรือไม่ โดยให้เจ้าหนี้รายนั้นมีสิทธิได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนหรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ หรือผู้จัดการทรัพย์อาจปฏิเสธใบพิสูจน์หนี้ทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้และต้องจัดทำหนังสือแสดงผลในการปฏิเสธแก่เจ้าหนี้ที่นั้นทันที หากเจ้าหนี้รายใดไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของผู้จัดการทรัพย์ เจ้าหนี้สามารถอุทธรณ์ต่อศาลภายใน 21 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งกลับหรือแก้ไขคำวินิจฉัยนั้น นอกจากนี้หากลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ไม่พอใจในคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการยอมรับหรือ

⁵⁷ Insolvency Rules 1986 r.6.96- r.6.150.

⁵⁹ Insolvency Act 1986 section 301 และ Insolvency Rules 1986 Chapter 11 r.6.150-6.r.166.

⁵⁸ รายละเอียดของใบพิสูจน์หนี้จะปรากฏตาม Insolvency Rules 1986 r.6.98 ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ ของเจ้าหนี้ จำนวนหนี้ที่เรียกร้องทั้งหมดจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลาย มูลเหตุที่มาแห่งหนี้ หลักประกัน และราคาหลักประกันรวมถึงวันที่ได้รับหลักประกัน เป็นต้น

⁶⁰ Insolvency Rules 1986 r.6.99.

การปฏิเสธใบพิสูจน์หนี้ทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนของผู้จัดการทรัพย์สินก็อาจร้องขอต่อศาล เพื่อให้ศาลทบทวนคำวินิจฉัยของผู้จัดการทรัพย์สินได้ภายใน 21 วัน นับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยนั้น⁶¹ ศาลจะนัดพิจารณาคำขอโดยให้ผู้ขอส่งหนังสือแจ้งไปยังผู้จัดการทรัพย์สินและเจ้าหนี้ผู้ยื่นใบพิสูจน์หนี้ หลังจากได้รับหนังสือนัดพิจารณาแล้วให้ผู้จัดการทรัพย์สินยื่นหลักฐาน คือ ใบพิสูจน์หนี้ และหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสำเนาหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยไปยังเจ้าหนี้ผู้ยื่นใบพิสูจน์หนี้ของผู้จัดการทรัพย์สินต่อศาล เพื่อที่ศาลจะใช้ในการพิจารณาคำขอซึ่งหลังจากที่ศาลพิจารณาแล้วศาลจะส่งคืนแก่ผู้จัดการทรัพย์สิน เมื่อผู้จัดการทรัพย์สินรวบรวมทรัพย์สินและตรวจชำระหนี้แล้วและจัดอันดับและกำหนดอัตราส่วนของเจ้าหนี้แต่ละรายเสร็จแล้วก็จะดำเนินการแบ่งทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้ในภายหลังต่อไป

บทบาทที่สำคัญของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลายคือบทบาทของที่ประชุมเจ้าหนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มของเจ้าหนี้ประกอบด้วยเจ้าหนี้ที่มีสิทธิเรียกร้องของตนเองเฉพาะตัวได้มารวมกัน เพื่อตกลงออกเสียงเลือกทางใดทางหนึ่งในการจัดการกับทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย เพราะเจ้าหนี้แต่ละรายจะไม่มีสิทธิในคดีต้องกระทำผ่านที่ประชุมเจ้าหนี้ เพื่อให้ได้มติเป็นแนวทาง เพื่อที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้ ซึ่งการประชุมเจ้าหนี้ที่สำคัญคือการประชุมเพื่อเลือกตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน ตาม Insolvency Rules 1986 r.6.120. และเลือกกรรมการเจ้าหนี้

เพื่อให้มีการยุติการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อบังคับชำระหนี้จากบรรดาเจ้าหนี้หลังจากที่ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ลูกหนี้ไม่มีอำนาจจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของตนเองทันที อำนาจในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้โอนไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน (Official Receiver) หรือ ผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) แล้วแต่กรณี ลูกหนี้มีเพียงหน้าที่ที่ต้องช่วยเหลือผู้จัดการทรัพย์สินในการรวบรวมทรัพย์สิน จัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน และกิจการของตน ให้แก่ผู้จัดการทรัพย์สิน มิฉะนั้นลูกหนี้จะมีความผิด⁶² ลูกหนี้ต้องช่วยเหลือผู้จัดการทรัพย์สินในการรวบรวมและแบ่งทรัพย์สินให้เสร็จสิ้นจนกว่าจะได้รับการปลดจากการล้มละลายจึงจะมีสิทธิที่จะมีทรัพย์สินและจัดการทรัพย์สินของตนเองได้ใหม่

จะเห็นได้ว่าคดีล้มละลายมีมาตรการลดบทบาทเจ้าหนี้แต่ละรายและลูกหนี้ลง โดยมีคนกลางเข้ามาดำเนินการในการจัดการทรัพย์สินแทนลูกหนี้ คือ ผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) ซึ่งอาจเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน (Official Receiver) โดยคนกลางนี้เป็นผู้ทำการแทนศาล

⁶¹ Insolvency Rules 1986 r.6.105 (1)-(2).

⁶² Insolvency Act 1986 section 291

ทั้งนี้เพื่อลดอุปสรรคความขัดแย้งในเรื่องของผลประโยชน์ของคู่ความแต่ละฝ่าย เพื่อไม่ให้มีโอกาสประวิงคดี หรือทำให้เกิดข้อขัดข้องในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ซึ่งอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

1. ผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee)

ผู้จัดการทรัพย์สิน คือ บุคคลที่เป็นคนกลางตามที่กฎหมายล้มละลายกำหนดให้ดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ เพื่อนำมาแบ่งเฉลี่ยแก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในคดีล้มละลาย มีรายละเอียดที่ต้องพิจารณา ดังนี้

ผู้จัดการทรัพย์สินเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากในการดำเนินกระบวนการล้มละลาย จากลักษณะพิเศษของคดีล้มละลายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาของสังคมและการค้า และเนื่องจากผลของคดีล้มละลายส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงสถานะของลูกหนี้ การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายและการจัดการกับสิทธิของบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายที่มีตามกฎหมายย่อมนำไปสู่สถานะการณ์ที่ยุ่งยากซับซ้อน และด้วยเหตุที่กฎหมายล้มละลายต้องการคุ้มครองเจ้าหนี้เพื่อให้ได้รับชำระหนี้มากที่สุด จึงต้องมีการจำกัดอำนาจในการจัดการทรัพย์สินและแบ่งเฉลี่ยทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้ของลูกหนี้ กฎหมายของประเทศอังกฤษจึงได้มีวิวัฒนาการในเรื่องบุคคลที่เข้ามาจัดการทรัพย์สิน ในการปรับปรุงกฎหมายล้มละลายได้มีการเสนอให้ปรับปรุงคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน เนื่องจากเดิมบุคคลที่เป็นผู้จัดการทรัพย์สินส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์และความสามารถในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายเพียงพอ (เดิมผู้ทำหน้าที่เป็น Trustee ตามกฎหมายล้มละลายเดิม Bankruptcy Act 1914 คือ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน (Official Receiver) ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ) ซึ่งเป็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้คดีล้มละลายล่าช้า⁶³ ดังนั้น ข้อเสนอของคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายล้มละลายจึงเสนอให้ปรับปรุงคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน โดยมีสาระสำคัญคือ กำหนดตัวบุคคลที่มีความสามารถเป็นพิเศษในการจัดการทรัพย์สินเพื่อให้สามารถจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะการให้บุคคลที่มีความสามารถเป็นพิเศษดังกล่าวจะทำให้การรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้เป็นไปได้มากและรวดเร็ว บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายจะได้รับผลประโยชน์

⁶³ Cork, Sir Kenneth, Report of the Review Committee on Insolvency Law and Practice, p.176.

มาก ด้วยเหตุที่กฎหมายล้มละลายมีวัตถุประสงค์ในการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แก่บรรดาเจ้าหนี้ให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากคดีล้มละลาย คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของผู้จัดการทรัพย์สินที่จะต้องสนองวัตถุประสงค์นี้ก็คือ ความสามารถเป็นพิเศษในเป็นผู้จัดการหรือในการบริหารทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย ตามกฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษภายหลังการปรับปรุงกฎหมายสามารถแบ่งแยกบุคคลที่จะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินได้ ดังนี้

1) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน (Official Receiver)

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งคือ The Secretary of State of Trade เพื่อทำหน้าที่ตามที่กฎหมายล้มละลายกำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของ Official Receiver ตามบทบัญญัติใน Part XIV ของ Insolvency Act 1986 และทำหน้าที่เป็นผู้จัดการทรัพย์สินตามที่กฎหมายล้มละลายกำหนด เช่น กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ตกเป็นบุคคลล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินจะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ไปจนกว่าที่ประชุมเจ้าหนี้จะมีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน⁶⁴ เป็นต้น

2) Insolvency Practitioner

Insolvency Practitioner เริ่มมีขึ้นตาม Insolvency Act 1986 โดยก่อนที่จะมีการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ ไม่เคยมีการกำหนดอย่างเป็นทางการถึงคุณสมบัติของผู้จัดการทรัพย์สินตามกฎหมายล้มละลาย ในทางปฏิบัติแล้วส่วนใหญ่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินจะเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน⁶⁵ ในการจัดการทรัพย์สินส่วนใหญ่ของลูกหนี้ และเป็นผู้จัดการทรัพย์สินในขณะที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายตลอดกระบวนการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ เนื่องจากไม่เคยมีบุคคลอื่นได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการทรัพย์สิน ซึ่งในบางคดีผู้จัดการทรัพย์สินที่ได้รับการแต่งตั้งไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่เจ้าหนี้กำหนดเกี่ยวข้องกับการชำระบัญชีของลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลล้มละลายตามกฎหมายเดิม ดังนั้นในข้อเสนอของคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายล้มละลาย (Review

⁶⁴ Insolvency Act 1986 section 287

⁶⁵ Christopher Berry & Edward Bailey, Bankruptcy : Law and Practice,(London

Committee) จึงได้ให้ความเห็นว่าทั้งการล้มละลายของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ควรให้เฉพาะบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจาก The Secretary of State of Trade เท่านั้น ที่มีสิทธิจัดการทรัพย์สินของบุคคลผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว ซึ่งแนวความคิดเห็นนี้นำไปสู่การกำหนดสถานะของ Insolvency Practitioner ใน Insolvency Act 1986 ขึ้นมาว่า บุคคลใดที่ต้องการจะกระทำการเป็น Insolvency Practitioner ในกรณีการล้มละลายของนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาได้นั้น ขั้นตอนแรกจะต้องได้รับมอบอำนาจจากสมาคมวิชาชีพนั้น คือต้องเป็นสมาชิกของของสมาคมวิชาชีพที่กฎหมายกำหนด ได้แก่⁶⁶

1. The Chartered Association of Certified Accountants
2. The Insolvency Practitioner Association
3. The Law Society, The Law Society of Scotland and Ireland
4. The Institutes of Chartered Association

ซึ่งแต่ละสมาคมวิชาชีพจะมีมาตรฐานของความรู้ความสามารถและความประพฤติของสมาชิกกำกับไว้ ขั้นตอนต่อไปบุคคลนั้นจะต้องสมัครเพื่อที่จะได้รับมอบอำนาจจาก The Secretary of State of Trade ซึ่งบุคคลใดก็ตามหากกระทำการในฐานะ Insolvency Practitioner โดยปราศจากอำนาจมีความผิดอาญาซึ่งมีบทลงโทษอย่างเด็ดขาด (strict liability)⁶⁷

อำนาจหน้าที่ของ Insolvency Practitioner ในคดีล้มละลาย คือ⁶⁸

1. กระทำการเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) ในการล้มละลาย การพิทักษ์ทรัพย์สินชั่วคราว (Interim Receiver) หรือในการยึดทรัพย์สิน (Sequestration of an Estate)
2. กระทำการเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) ตาม Deed of Arrangement
3. กระทำการเป็นผู้ดูแล (Supervisor of Voluntary Arrangement)
4. กระทำการเป็น Administrator of an Insolvency estate

⁶⁶ Insolvency Act 1986 section 389

⁶⁷ Cork, Sir Kenneth , Report of the Review Committee on Insolvency Law and Practice, p.176.

⁶⁸ Insolvency Act 1986 section 388

นอกจากได้รับมอบอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดไว้ดังกล่าวแล้วก่อนทำหน้าที่ ยังต้องวางหลักประกันตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ผู้ที่อาจได้รับความเสียหายจากการกระทำหน้าที่ของ Insolvency Practitioner ด้วย

จะเห็นได้ว่าตามกฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษนั้น ผู้จัดการทรัพย์เป็นผู้ที่มีความสำคัญมากในกฎหมายล้มละลายเพราะเป็นคนกลางในการเข้าไปดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินและจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลายเพื่อประโยชน์ของบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย ดังนั้น เพื่อให้การจัดการทรัพย์สินมีประสิทธิภาพ กฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษจึงกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้จัดการทรัพย์ให้มีอำนาจ หน้าที่กระทำการในฐานะตัวแทนของศาล การกระทำการใดๆตามที่กฎหมายล้มละลายได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้จัดการทรัพย์ ถือว่าเป็นการกระทำการแทนศาล กฎหมายล้มละลายจึงมุ่งเน้นถึงคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นผู้จัดการทรัพย์เป็นพิเศษยิ่งไปกว่ากฎหมายเดิมที่ส่วนใหญ่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐเป็นผู้จัดการทรัพย์ในคดีล้มละลาย โดยส่วนใหญ่เอกชนจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถตามวิชาชีพที่กฎหมายกำหนด แลได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้สามารถจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นใจแก่คู่ความได้ว่า ผู้จัดการทรัพย์มีความสามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี

3.1.3.5. การแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์

ผู้จัดการทรัพย์ได้รับการแต่งตั้งในกรณีดังต่อไปนี้⁶⁹

1. โดยเจ้าหนี้ในการประชุมเจ้าหนี้
2. โดย The Secretary of State of Trade
3. โดยศาล

⁶⁹ Insolvency Rules 1986 r. 6.120. -122

ในระหว่างที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายจนถึงเวลาที่ได้มีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน ในช่วงเวลานี้ของการล้มละลายเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกค้านี้ ภายใต้อำนาจและหน้าที่ของการแต่งตั้งผู้จัดการพิเศษ (Special Manager) ของศาล⁷⁰

3.1.3.6. การควบคุมผู้จัดการทรัพย์สิน

ผู้จัดการทรัพย์สินจะทำงานภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของกรรมการเจ้าหนี้ และที่สำคัญค่าตอบแทนของผู้จัดการทรัพย์สินจะถูกกำหนดโดยกรรมการเจ้าหนี้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่าการทำงานของผู้จัดการทรัพย์สินจำเป็นจะต้องกระทำให้สอดคล้องกับความต้องการของเจ้าหนี้ ซึ่งก็จะเป็นวิธีการที่ทำให้เจ้าหนี้มีความเชื่อถือในตัวของผู้จัดการทรัพย์สิน แต่ถ้าไม่มีการแต่งตั้งกรรมการเจ้าหนี้ The Secretary of State of Trade จะเป็นผู้เข้ามาควบคุมการทำงานตามกฎหมายเพื่อให้การทำงานของผู้จัดการทรัพย์สินเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบรรดา เจ้าหนี้ทั้งหลาย

นอกจากนี้เนื่องจากผู้จัดการทรัพย์สินกระทำหน้าที่ในฐานะเป็นตัวแทนของศาล ศาลจึงมีบทบาทในการเข้ามาควบคุมการทำงานของผู้จัดการทรัพย์สิน โดยเฉพาะในกรณีหากมีการยื่นคำร้องต่อศาลโดยผู้ที่มีส่วนได้เสียจากการกระทำ การละเว้นการกระทำ หรือการเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำ หรือจากดุลยพินิจของผู้จัดการทรัพย์สินได้ และสามารถสั่งการเป็นอย่างอื่นตามที่ศาลเห็นว่าเหมาะสมได้⁷¹ และผู้จัดการทรัพย์สินสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยในปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายก็ได้

⁷⁰ Insolvency Act 1986 section 370

⁷¹ Insolvency Act 1986 section 303 (1)

3.1.3.7. อำนาจของผู้จัดการทรัพย์สิน

เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาของผู้จัดการทรัพย์สินเป็นไปตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายกำหนดให้ผู้จัดการทรัพย์สินกระทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของศาล ดังนั้นผู้จัดการทรัพย์สินจึงต้องมีอำนาจอย่างกว้างขวางในการที่จะเข้าครอบครองหรือรักษาทรัพย์สินของลูกหนี้ที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้ หรือที่ลูกหนี้จะได้รับมาในอนาคต รวมทั้ง สมุด เอกสาร รายงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ในแง่นี้ผู้จัดการทรัพย์สินจะมีอำนาจหรืออยู่ในสถานะคล้ายกับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการทรัพย์สินโดย High Court และผู้จัดการทรัพย์สินสามารถขอให้มีการออกหมายบังคับเพื่อยึดทรัพย์สิน หรือขอให้ออกหมายค้น หรือ ทำลายสิ่งกีดขวางในการยึดทรัพย์สินก็ได้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมทรัพย์สิน⁷²

3.1.3.8. ความรับผิดชอบของผู้จัดการทรัพย์สิน

เนื่องจากผู้จัดการทรัพย์สินเป็นตัวแทนของศาล ศาลจึงมีอำนาจในการแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการกระทำที่ผิดของผู้จัดการทรัพย์สิน⁷³ และผู้จัดการทรัพย์สินไม่ต้องรับผิดชอบจากการกระทำที่ได้กระทำในฐานะผู้จัดการทรัพย์สิน เว้นแต่ผู้จัดการทรัพย์สินจะได้กระทำการให้เกิดการสูญเสียหรือเกิดความเสียหายด้วยความประมาทเลินเล่อ

⁷² Ian F. Fletcher, *The Law of Insolvency*. (London : Richard Clay (The Chancer Press), 1978), p. 158

⁷³ Insolvency Act 1986 section 304

3.1.3.9. การถอดถอนผู้จัดการทรัพย์สิน

การถอดถอนผู้จัดการทรัพย์สิน ผู้จัดการทรัพย์สินอาจถูกถอดถอนได้โดยศาลเป็นผู้ถอดถอนตามวิธีการที่กำหนดไว้ใน Insolvency Rules 1986 r. 6.132. หรือโดยที่ประชุมเจ้าหนี้ตามวิธีการที่กำหนดไว้ใน Insolvency Act 1986 section 298 (1) และ Insolvency Rules 1986 r. 6.129. (1) หรือโดย The Secretary of State of Trade เป็นผู้ถอดถอนผู้จัดการทรัพย์สินที่ The Secretary of State of Trade เป็นผู้แต่งตั้งเองได้

Insolvency Practitioner จะไม่สามารถทำหน้าที่ต่อไปได้ หากเมื่อใดก็ตามที่ตกเป็นบุคคลล้มละลาย หรือมีการอายัดทรัพย์สินของ Insolvency Practitioner เมื่อ Insolvency Practitioner ขาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการบริษัท ผู้ชำระบัญชี หรือผู้จัดการ หรือเป็นผู้ป่วยตามที่บัญญัติไว้ใน The Mental Health Act 1983 Part VII

เพื่อให้การเป็นไปตามที่ Insolvency Act 1986 บัญญัติ รายละเอียดการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ Insolvency Practitioner เช่น การแต่งตั้ง การทำบัญชี การควบคุมโดยศาล ฯลฯ จะกำหนดรายละเอียดไว้ต่างหากใน Insolvency Practitioners Regulations 1986

3.2. กฎหมายว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา

3.2.1. เจตนารมณ์และแนวความคิดของหลักการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาจัดเป็นระบบกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการกับปัญหาความล้มเหลวทางการเงิน กฎหมายล้มละลายมีการพัฒนามาโดยตลอดเพื่อทำให้กฎหมายล้มละลายมีความทันสมัย กระบวนการการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ภายใต้ The Bankruptcy Reform Act of 1978 ที่รู้จักกันในชื่อของ The Bankruptcy Code ใน Title 11 ของ The United States Code The United States Code มีเจตนาที่จะรวบรวมกฎหมายล้มละลายต่างๆ ให้เป็นขั้นตอน วัตถุประสงค์ที่สำคัญสองประการของ The United States Code คือ ให้บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม และเท่าเทียมกันใน

การจัดสรรแบ่งปันทรัพย์สินของลูกหนี้ และให้ลูกหนี้ที่สุจริตได้รับโอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่จึงเรียกได้ว่าเป็นกฎหมายปฏิรูปการล้มละลาย (The Bankruptcy Reform Act)⁷⁴

กระบวนการการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ภายใต้ บทบัญญัติ Chapter 7 (liquidation) นี้จะใช้กับลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล ซึ่งมีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ แปลงทรัพย์สินให้มีสภาพคล่องโดยการนำออกขายทอดตลาด แล้วแบ่งเฉลี่ยชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้ (to manage the estate, liquidate the estates and distribute the proceeds among creditors) ในกรณีที่บทบัญญัติ Chapter 7 มิได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษให้นำบทบัญญัติภายใต้ Chapter 1,3,5,15. ซึ่งเป็นบทบัญญัติพื้นฐานมาใช้

วัตถุประสงค์หลักของกฎหมายล้มละลาย

- (1) การรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อนำมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้
- (2) การจัดสรรชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้อย่างเป็นธรรม
- (3) การฟื้นฟูลูกหนี้

3.2.2. การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายภายใต้ The United States Code Chapter 7

3.2.2.1. การเริ่มต้นกระบวนการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้

การเริ่มต้นกระบวนการใดๆ ภายใต้กฎหมายล้มละลายรวมถึงกระบวนการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ภายใต้ Chapter 7 จะเริ่มต้นด้วยการยื่นคำร้องขอต่อศาลไม่ว่าจะเป็นการยื่นคำร้องโดยลูกหนี้ด้วยความสมัครใจหรือเป็นการยื่นคำร้องโดยฝ่ายเจ้าหนี้บังคับแก่ลูกหนี้โดยไม่สมัครใจ

⁷⁴ วิชา มหาคุณ, กฎหมายล้มละลายฉบับสมบูรณ์. (กรุงเทพมหานคร : นิติบรรณาการ, 2541), หน้า 7

การยื่นคำร้องโดยสมัครใจ (Voluntary Petition)

การยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลายโดยที่ลูกหนี้ไม่สมัครใจ ลูกหนี้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา สมาคม ห้างหุ้นส่วน จำกัด บริษัท จำกัด สามารถยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ตนเองล้มละลายได้ ทั้งนี้แม้ว่าลูกหนี้ไม่ได้อยู่ในสภาวะมีหนี้สินล้นพ้นตัวก็ตาม หากลูกหนี้ประสงค์จะชำระหนี้สินของตน ก็สามารถยื่นคำร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจศาลได้ อย่างไรก็ตามบุคคลต่อไปนี้ กฎหมายห้ามมิให้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ลูกหนี้ล้มละลายภายใต้ Chapter 7

1. ธนาคาร
2. บริษัทรถไฟ (กรมรถไฟ)
3. สถาบันการเงิน
4. บริษัทประกันภัย
5. หน่วยงานราชการ

ภายในคำร้องนั้นจะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อ ที่อยู่ ของลูกหนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับมูลเหตุแห่งหนี้ หลักประกัน เป็นต้น พร้อมทั้งจัดทำบัญชีเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของตน

การยื่นคำร้องโดยไม่สมัครใจ (Involuntary Petition)

การยื่นคำร้องโดยไม่สมัครใจเป็นการยื่นคำร้องโดยฝ่ายเจ้าหนี้ของลูกหนี้ซึ่งไม่ได้รับการชำระหนี้ตามกำหนดอาจบังคับลูกหนี้ให้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายโดยการยื่นคำร้อง (Involuntary Petition) อย่างไรก็ตามการยื่นคำร้องโดยไม่สมัครใจภายใต้ Chapter 7 ไม่สามารถยื่นเพื่อให้บุคคลดังต่อไปนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายได้

1. ชาวนา
2. ผู้เลี้ยงโค
3. องค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยมิได้เพื่อกำไร
4. เทศบาล, การรถไฟ, และหน่วยงานของรัฐ
5. สถาบันการเงินและธนาคาร

ถ้าเจ้าหนี้มีจำนวน 12 คน หรือมากกว่านั้นขึ้นไป การยื่นคำร้องโดยไม่สมัครใจ เจ้าหนี้น้อยกว่า 3 คน จะต้องลงชื่อในคำร้อง แต่ถ้าเจ้าหนี้มีจำนวนน้อยกว่า 12 คน เจ้าหนี้เพียงคนเดียวสามารถลงชื่อรับรองในคำร้องได้ ลูกหนี้เป็นหนี้เจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 5,000 \$ ซึ่งการพิจารณาคำร้องของเจ้าหนี้จะต้องได้ความว่า

1. ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้เมื่อหนี้ถึงกำหนด
2. ลูกหนี้เป็นหนี้เจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 5,000 \$
3. ลูกหนี้ได้แต่งตั้งบุคคลภายนอกขึ้นเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินของลูกหนี้ (custodian) ภายใน 4 เดือนก่อนหน้าที่มีการยื่นคำร้อง

การยื่นคำร้องขอใดๆ ภายใต้ Chapter 7 ไม่ว่าจะเป็นการยื่นคำร้องโดยสมัครใจ (Voluntary Petition) หรือการยื่นคำร้องโดยไม่สมัครใจ (Involuntary Petition) ทำให้เกิดภาวะการพักบังคับชำระหนี้ (automatic stay) เป็นมาตรการทางกฎหมายที่จะหยุดยั้งเจ้าหนี้หรือบุคคลอื่นใดที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สิทธิทางกฎหมายเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ หรือการกระทำอันเป็นการเข้าครอบครองทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือการฟ้องร้องบังคับคดี ตราบใดที่ภาวะการพักบังคับชำระหนี้มีผลบังคับใช้ เจ้าหนี้จะไม่สามารถดำเนินคดีทางศาลกับลูกหนี้ได้

3.2.2.2. ผลของการยื่นคำร้องขอ

คำสั่งโอนการจัดการทรัพย์สิน (Order of Relief)

ภายหลังการยื่นคำร้องขอต่อศาลแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการยื่นคำร้องโดยสมัครใจหรือการยื่นคำร้องโดยไม่สมัครใจ ศาลจะมีคำสั่ง Order of Relief คำสั่งดังกล่าวเป็นมาตรการทางกฎหมายที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องโดยไม่สมัครใจ ศาลจะดำเนินการไต่สวนคำร้องว่าสมควรมีคำสั่ง Order of Relief หรือไม่ ศาลจะมีคำสั่ง Order of Relief ได้ต่อเมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า

1. ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้เมื่อนั้นถึงกำหนด

2. ภายในระยะเวลา 4 เดือนก่อนมีการยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย ลูกหนี้มีการแต่งตั้งผู้ปกครองทรัพย์สิน (Custodian) หรือแต่งตั้งบุคคลใดเข้าปกครองทรัพย์สินของลูกหนี้ภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่ง Order of Relief ศาลจะแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินชั่วคราว (Interim Trustee) ผู้จัดการทรัพย์สินชั่วคราวจะทำหน้าที่จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ไปจนกว่าที่ประชุมเจ้าหนี้จะมีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee)

หลังจากที่เจ้าหนี้ยื่นคำฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลาย กฎหมายล้มละลายได้จำกัดสิทธิที่มีอยู่ในทางกฎหมายของเจ้าหนี้ เจ้าหนี้จะต้องยุติการดำเนินการในทางคดีเพื่อบังคับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนั้นทันที ไม่ว่าจะเป็น การฟ้องร้อง พิจารณาคดี การบังคับคดี หรือดำเนินการกระบวนการพิจารณาอื่นๆ จนกว่าการพิจารณาคดีล้มละลายจะเสร็จสิ้น เนื่องจากกฎหมายต้องการให้การดำเนินคดีล้มละลายมีเพียงจำนวนเดียว เมื่อศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลายจะมีผู้เข้ามาจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย ซึ่งได้แก่ ผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) ที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามาดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยที่เจ้าหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้แม้แต่เจ้าหนี้ผู้ยื่นคำฟ้องก็ไม่มีสิทธิเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ได้เพื่อให้มีการยุติการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อบังคับชำระหนี้จากบรรดาเจ้าหนี้หลังจากที่ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลาย ลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ลูกหนี้ไม่มีอำนาจจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของตนเองทันที อำนาจในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้โอนไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (Official Receiver) หรือ ผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) แล้วแต่กรณี ลูกหนี้มีเพียงหน้าที่ที่ต้องช่วยเหลือผู้จัดการทรัพย์สินในการรวบรวมทรัพย์สิน จัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน และกิจการของตน ให้แก่ผู้จัดการทรัพย์สิน มิฉะนั้นลูกหนี้จะมีความผิด ลูกหนี้ต้องช่วยเหลือผู้จัดการทรัพย์สินในการรวบรวมและแบ่งทรัพย์สินให้เสร็จสิ้นจนกว่าจะได้รับการปลดจากการล้มละลายจึงจะมีสิทธิที่จะมีทรัพย์สินและจัดการทรัพย์สินของตนเองได้ใหม่

3.2.2.3. ผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดี

ล้มละลาย

(1) ผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee)

ภายใต้ บทบัญญัติ Chapter 7 หลังการยื่นคำร้องขอต่อศาลแล้วผู้จัดการทรัพย์สินชั่วคราวจะประกาศนัดประชุมเจ้าหนี้ การประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกมีขึ้นเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้และผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) ผู้จัดการทรัพย์สินเป็นตัวแทนของเจ้าหนี้เพื่อจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ผู้จัดการทรัพย์สินจะทำหน้าที่รวบรวมทรัพย์สินและชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้เฉพาะทรัพย์สินที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ผู้จัดการทรัพย์สินจะต้องเข้าครอบครองและควบคุมทรัพย์สินของลูกหนี้ทันที การเข้าครอบครองและจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อประโยชน์ของบรรดาเจ้าหนี้ นอกจากนี้ผู้จัดการทรัพย์สินมีอำนาจดำเนินการใดๆ เพื่อให้การติดตามและรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ประสบผลสำเร็จรวมถึงอำนาจในการเพิกถอนรายการบางรายการ หากกิจการของลูกหนี้ยังคงดำเนินธุรกิจต่อไป ผู้จัดการทรัพย์สินจะเข้าตรวจกิจการเพื่อให้แน่ใจว่าทรัพย์สินของลูกหนี้ยังมีอยู่และพิจารณาว่าธุรกิจของลูกหนี้ควรจะดำเนินกิจการต่อไปหรือไม่ โดยทั่วไปแล้วผู้จัดการทรัพย์สินเข้าดูแลจัดการกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่ ณ วันเริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงระยะเวลาที่ลูกหนี้ถูกปลดจากการล้มละลาย อย่างไรก็ตามกฎหมายได้ยกเว้นทรัพย์สินของลูกหนี้บางประการซึ่งไม่ถูกรวบรวมเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย กฎหมายได้กำหนดให้ทรัพย์สินบางอย่างได้รับการยกเว้น (Exempt Assets) จะไม่ถูกรวบรวมเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย เช่น ทรัพย์สินที่ลูกหนี้ใช้เพื่ออยู่อาศัย หรือทรัพย์สินส่วนตัว ไม่เกิน 7,500 \$,รถยนต์มูลค่าไม่เกิน 1,200 \$, เครื่องเฟอร์นิเจอร์มีมูลค่าไม่เกิน 400 \$ ต่อรายการ หรือรวมกันไม่เกิน 4,000 \$, เครื่องประดับมีมูลค่าไม่เกิน 500 \$, สัญญาประกันชีวิต เป็นต้น

ผู้จัดการทรัพย์สินเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในกระบวนการจัดการทรัพย์สิน ถือเป็นตัวแทนกองทรัพย์สินของลูกหนี้ ("The Representative of the estate") การยื่นคำร้องอาจกล่าวได้ว่าทรัพย์สินของลูกหนี้โดยเฉพาะทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีอยู่ในขณะที่มีกรยื่นคำร้องกองทรัพย์สินของลูกหนี้จะถูกดำเนินการตามกฎหมายแยกต่างหากจากตัวลูกหนี้ ผู้จัดการทรัพย์สินอาจฟ้องคดีได้ในนามของตนเองหรืออาจถูกฟ้องได้ในนามของผู้แทนกองทรัพย์สินของลูกหนี้

อำนาจหน้าที่ของผู้จัดการทรัพย์สิน

ก. รวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่ในขณะที่มีการยื่นคำร้อง

ข. คัดค้านการถ่ายโอนทรัพย์สินที่ลูกหนี้กระทำขึ้นก่อนหรือภายหลังล้มละลาย

(pre-bankruptcy and post- bankruptcy transfers of the property of the estate)

ค. ดำเนินการขายทรัพย์สินของลูกหนี้

ง. คัดค้านหรือปฏิเสธข้อเรียกร้องที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหนี้

จ. ในกรณีที่เห็นสมควรคัดค้านการปลดจากการล้มละลายของลูกหนี้ ภายใต้

Section 704

ตามกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถแบ่งแยกบุคคลที่เป็นผู้จัดการทรัพย์สินได้ดังนี้

1) The United States Trustees

The United States Trustees เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้รับการแต่งตั้งจาก Attorney General (The United States Trustees เทียบได้กับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย) เพื่อทำหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดตามบทบัญญัติของ The Bankruptcy Code และ Federal Rules และ ข้อกำหนดของแต่ละรัฐ ถึงแม้ว่า The United States Trustees จะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินภายใต้ Chapter 7 แต่ United States Trustees ก็ไม่สามารถทำหน้าที่แทน Private Trustees หรือทำหน้าที่แทนเป็น Private Trustees ได้

2) The Private Trustees

The Private Trustees มีฐานะเป็นเอกชน ในกรณีที่ลูกหนี้มีทรัพย์สินเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่มีการยื่นคำร้อง ทรัพย์สินของลูกหนี้ดังกล่าวจะถูกรวบรวมเข้าเป็นกองทรัพย์สินของลูกหนี้ (estate)

การเลือกตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee)

เจ้าหนี้สามารถออกเสียงลงคะแนนเพื่อตั้งผู้จัดการทรัพย์สินได้กรณี

(1) เป็นเจ้าหนี้ภายใต้ Section 726(a)(2), 726(a)(3), 726(a)(4), 752(a), 766(h), หรือ 766(l),

(2) ไม่เป็นผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียที่เป็นประบักษ์ และ

(3) ไม่เป็นบุคคลภายในของลูกหนี้

ที่ประชุมเจ้าหนี้ซึ่งจัดขึ้นตาม Section 341 บรรดาเจ้าหนี้อาจจะเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้จัดการทรัพย์สินได้⁷⁵

อำนาจหน้าที่ของผู้จัดการทรัพย์สิน

ผู้จัดการทรัพย์สินมีอำนาจ

(1) รวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้

(2) จัดทำบัญชีทรัพย์สินของลูกหนี้ดังกล่าว

(3) ให้ความมั่นใจว่าลูกหนี้แสดงความตั้งใจว่าจะเก็บรักษาหรือยินยอม

สละทรัพย์สิน

(4) พิจารณาเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ควรจะดำเนินกิจการต่อไปหรือไม่

(5) ในกรณีที่เห็นสมควร พิจารณาได้สวนพิสูจน์หนี้ตามคำขอรับชำระหนี้หรือคัดค้านการอนุญาตคำร้องขอใดๆของเจ้าหนี้

(6) ในกรณีที่เห็นสมควรคัดค้านการปลดจากการล้มละลายของลูกหนี้

(7) นอกจากกรณีที่ศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เปิดโอกาสให้คู่ความที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องคัดค้านการการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้

(8) ในกรณีที่เห็นสมควรอนุญาตให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินกิจการต่อไป แจ้งต่อศาลพร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของกิจการและข้อมูลอื่นๆ ให้ศาลหรือ The United States Trustee ทราบ และ

⁷⁵ 11 U.S.C. Section 702

(9) จัดทำรายงานสุดท้าย (TFR) และบัญชีรายรับรายจ่ายสุดท้าย (TDR) ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อศาลและ The United States Trustees⁷⁶

การดำรงตำแหน่งของผู้จัดการทรัพย์สิน

(ก) ถ้าผู้จัดการทรัพย์สินตาย หรือลาออกจากตำแหน่งในระหว่างพิจารณา คดี หรือขาดคุณสมบัติ ตาม Section 322 หรือถูกปลดจากตำแหน่งตาม Section 324 เจ้าหนี้อาจ เลือกผู้จัดการทรัพย์สินตาม Section 702 แทนตำแหน่งผู้จัดการทรัพย์สินที่ว่างลง

(ข) การเลือกผู้จัดการทรัพย์สินตาม (ก) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกัน และปกป้องมิให้ทรัพย์สินของลูกหนี้ลดน้อยลง หรือกรณีเป็นไปตาม Section 701 (a) The United States Trustees อาจแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินชั่วคราว (Interim Trustees) ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ ทรัพย์สินได้

(ค) ถ้าเจ้าหนี้ไม่ได้เลือกผู้จัดการทรัพย์สินตาม (ก) หรือกรณีเป็นไปตาม Section 350 The United States Trustees

(1) ต้องแต่งตั้งบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกและมีรายชื่อในบัญชีของ The Private Trustees (มีการขึ้นทะเบียนไว้กับศาล บุคคลเหล่านี้ไม่มีส่วนได้เสียในคดี เรียกว่า "Disinterested Person") ตาม Section 586(a)(1)

(2) หากไม่มีบุคคลโดยอมรับเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน The United States Trustees จะกระทำการเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน⁷⁷

⁷⁶ 11 U.S.C. Section 704

⁷⁷ 11 U.S.C. Section 703

3.3. กฎหมายว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในประเทศออสเตรเลีย

3.3.1. การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายภายใต้ The Bankruptcy Act 1966

ในประเทศออสเตรเลียกฎหมายล้มละลายบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการล้มละลายของ บุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วน และลูกหนี้ร่วม (ซึ่งในที่นี้จะเรียกรวมว่า บุคคลล้มละลาย) แต่ไม่รวมถึงการล้มละลายของกิจการบริษัท ปัจจุบันการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายอยู่ภายใต้ The Bankruptcy Act 1966 และข้อบังคับเกี่ยวกับการล้มละลาย Regulations

กฎหมายล้มละลายบัญญัติขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ให้มีการจัดสรรผลประโยชน์ที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ให้แก่เจ้าหนี้อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน (ขึ้นอยู่กับประเภทของหลักทรัพย์และลำดับความสำคัญของเจ้าหนี้ที่กำหนดไว้ตามกฎหมายหรือตามสัญญา)
2. ให้มีการสอบสวนพฤติกรรมของลูกหนี้ และสาเหตุของการล้มละลาย ตลอดจนตรวจสอบว่ามีการกระทำใดที่เป็นการให้เปรียบหรือฉ้อฉล หรือมีการปิดบังซ่อนเร้นเกี่ยวกับทรัพย์สินอันอาจนำมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ได้
3. ช่วยในการแก้ไขปัญหาค่าความมีหนี้สินล้นพ้นตัวของลูกหนี้โดยการชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน และ/หรือการปลดหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้ปลดจากการเป็นบุคคลล้มละลายและกลับมาเริ่มดำเนินธุรกิจใหม่ได้

เมื่อลูกหนี้ตกเป็นบุคคลล้มละลายกฎหมายกำหนดให้มีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) เพื่อทำหน้าที่ในการสอบสวนและบริหารกิจการของลูกหนี้ จำหน่ายทรัพย์สิน และจ่ายเงินปันผลให้กับเจ้าหนี้ (เรียกเงินที่จัดสรรคืนให้กับเจ้าหนี้ว่า “เงินปันผล”) โดยทรัพย์สินต่างๆของบุคคลล้มละลายให้ตกเป็นสิทธิของผู้จัดการทรัพย์สิน ในกรณีนี้หมายความว่ากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต่างๆของบุคคลล้มละลายให้ตกอยู่ภายใต้การจัดการของผู้จัดการทรัพย์สินแล้วแต่เห็นสมควร ผู้จัดการทรัพย์สินอาจเป็นหน่วยงานของรัฐ คือ เจ้าพนักงานผู้จัดการ

ทรัสต์สิน (official Trustee) หรือ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์(official receiver) หรือเป็นหน่วยงานเอกชน เรียกว่า ผู้จัดการทรัสต์สินที่ขึ้นทะเบียน (Registered Trustee)

การเข้าสู่กระบวนการล้มละลายของบุคคลอาจทำได้โดยลูกหนี้ยื่นคำขอโดยสมัครใจหรือการร้องขอจากเจ้าหนี้ บุคคลล้มละลายหมายถึงบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ตามคำร้องของเจ้าหนี้ หรือบุคคลซึ่งเป็นบุคคลล้มละลายร้องขอ กล่าวคือ เป็นการร้องขอโดยสมัครใจ มีความเป็นไปได้ว่าบุคคลสามารถเป็นบุคคลล้มละลายได้มากกว่าหนึ่งครั้ง และในกรณีที่บุคคลล้มละลายยังมีสถานะเป็นบุคคลล้มละลาย ต่อมาศาลมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลล้มละลายซ้ำ จะเรียกบุคคลนั้นว่า “บุคคลที่ยังไม่ถูกปลดจากการล้มละลาย”

3.3.1.1. การเริ่มต้นของกระบวนการล้มละลาย

1) การยื่นคำร้องโดยสมัครใจ (Voluntary Petition)

ลูกหนี้หรือลูกหนี้ร่วมอาจยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ตนเองเป็นบุคคลล้มละลายได้ ทั้งนี้กฎหมายมิได้กำหนดเกี่ยวกับจำนวนหนี้ของลูกหนี้ในการที่จะเข้าสู่กระบวนการล้มละลายโดยสมัครใจ เมื่อลูกหนี้ยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ลูกหนี้อาจร้องขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ผ่อนเวลาชำระหนี้เป็นเวลา 7 วันเพื่อพิจารณาทางเลือกในการแก้ไขหรือปรึกษากับเจ้าหนี้ ในกรณีของการล้มละลายของห้างหุ้นส่วนหากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่าคำร้องไม่ได้เป็นการเห็นร่วมกันของหุ้นส่วนทุกคน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจมีคำร้องขอต่อศาลโดยศาลอาจมีคำสั่งรับคำร้อง หรือให้แก้ไข หรือยกคำร้องขอได้

ในการพิจารณาคำร้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรับคำร้องและให้ลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลายหาก

1. คำร้องนั้นมีการจัดเตรียมและยื่นอย่างถูกต้องสมบูรณ์
2. ลูกหนี้ได้แนบรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการรวมถึงรายการเกี่ยวกับทรัสต์สิน หนี้สิน และ

3. เจ้าหนี้มีได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายไว้ล่วงหน้า และคดีมีได้อยู่ระหว่างรอกการนัดไต่สวน

หากลูกหนี้เป็นผู้แต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินที่จดทะเบียน ลูกหนี้จะต้องได้รับหนังสือยินยอมจากผู้จัดการทรัพย์สินที่จดทะเบียนรายดังกล่าวในการเข้ารับหน้าที่

ตามที่กล่าวข้างต้นว่าลูกหนี้จะต้องยื่นรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการ รวมถึงรายการเกี่ยวกับทรัพย์สินหนี้สินพร้อมคำร้อง ในกรณีที่หุ้นส่วนยื่นคำร้องให้ห้างหุ้นส่วนเป็นบุคคลล้มละลาย หุ้นส่วนที่มีได้ยื่นคำร้องจะต้องจัดทำคำแถลงเกี่ยวกับกิจการต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ภายใน 14 วัน นับแต่วันที่คำร้องได้รับการรับรอง และส่งสำเนาคำแถลงแก่ผู้จัดการทรัพย์สิน

ผู้จัดการทรัพย์สินจะต้องยื่นหนังสือยินยอมในการเข้าปฏิบัติหน้าที่ทันทีเมื่อมีการลงนามรับรองคำร้อง

เมื่อคำร้องของลูกหนี้มีผลเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จะแจ้งให้กับผู้จัดการทรัพย์สินทราบและส่งสำเนาคำแถลงเกี่ยวกับกิจการและคำร้องต่อผู้จัดการทรัพย์สิน

ภายใน 28 วันหลังจากได้รับส่งสำเนาคำแถลงเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้จากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้จัดการทรัพย์สินจะต้องแจ้งต่อเจ้าหนี้ทุกรายทราบถึงคำสั่งแต่งตั้งและวันที่การล้มละลายมีผล และนำส่งสรุปคำแถลงเกี่ยวกับกิจการ

2) การยื่นคำร้องโดยไม่สมัครใจ (Involuntary Petition)

เจ้าหนี้สามารถยื่นคำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายได้กรณีดังต่อไปนี้

ก. เจ้าหนี้หรือเจ้าหนี้ร่วมมียอดหนี้สิน ณ ขณะนั้นหรือที่จะครบกำหนดชำระในอนาคตอย่างน้อย 2,000 เหรียญออสเตรเลีย

ข. ลูกหนี้ได้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ภายใน 6 เดือนก่อนที่เจ้าหนี้จะยื่นคำร้องขออันเป็นเหตุให้สันนิษฐานได้ว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

ค. ลูกหนี้มีภูมิลำเนาหรือประกอบธุรกิจในประเทศออสเตรเลีย

ลูกหนี้อาจเป็นห้างหุ้นส่วนหรืออาจเป็นลูกหนี้ร่วมก็ได้ สำหรับเจ้าหนี้ที่มีหลักประกันสามารถยื่นคำร้องได้หากมีมูลหนี้เกินกว่ามูลค่าของหลักประกัน หรือเจ้าหนี้มีหลักประกันยินยอมสละหลักประกันเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลาย ในกรณีนี้เจ้าหนี้ต้องได้ถอนคืนหลักประกันให้แก่ผู้จัดการทรัพย์สิน หากเจ้าหนี้ไม่สามารถปฏิบัติได้ภายในระยะเวลา 3 เดือน จะถือว่าเจ้าหนี้นั้นขาดคำสั่งของศาล

การพิจารณาคำร้องและพิสูจน์การผิดนัดตามข้อสันนิษฐานตามกฎหมาย เจ้าหนี้จะต้องแสดงให้เห็นว่า

1. เจ้าหนี้ได้ดำเนินการฟ้องร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ และศาลได้มีคำพิพากษาในหนี้หนี้
2. เจ้าหนี้ได้ยื่นหลักฐานต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ออกหนังสือทวงหนี้อย่างเป็นทางการให้ลูกหนี้ชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด
3. เจ้าหนี้ได้ส่งหนังสือทวงหนี้ให้กับลูกหนี้ และ
4. กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ครบกำหนดแล้ว

ในการพิจารณาศาลอาจมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้หรือยกคำร้องขอหากศาลเห็นว่าลูกหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้ หรือเห็นว่าคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เจ้าหนี้สามารถแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินที่จดทะเบียนเข้าทำหน้าที่ในการจัดการกิจการทรัพย์สินของลูกหนี้ และผู้จัดการทรัพย์สินที่จดทะเบียนต้องให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 2 วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์และไม่มีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินที่จดทะเบียน ศาลอาจมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้จัดการทรัพย์สิน (คือ ผู้ปฏิบัติการด้านล้มละลายที่จดทะเบียนกับศาล ซึ่งเมื่อศาลแต่งตั้งจะถือเป็นพนักงานของศาล เรียกว่า Official Trustee) เป็นผู้มีอำนาจในการเข้าจัดการและทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือในกรณีที่ไม่มีกรรมการแต่งตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จะเป็นผู้มีอำนาจแทนผู้จัดการทรัพย์สินจะต้องดำเนินการใดๆเท่าที่จำเป็นเพื่อให้กระบวนการล้มละลายเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อแตกต่างระหว่างการยื่นคำร้องโดยสมัครใจและการยื่นคำร้องโดยไม่สมัครใจ

	โดยสมัครใจ	โดยไม่สมัครใจ
ผู้ร้องขอ	เจ้าหน้าที่โดยลูกหนี้มีสิทธิคำนำ	ลูกหนี้โดยเจ้าหน้าที่ไม่มีสิทธิคำนำ
ผู้มีอำนาจสั่งให้ล้มละลาย	ศาล	กระบวนการล้มละลายเริ่มโดยอัตโนมัติ
ความมีหนี้สินล้มละลาย	ต้องเข้าลักษณะ	ไม่ต้องเข้าลักษณะ
ภูมิฐานะหรือการประกอบธุรกิจ	ลูกหนี้ต้องมีภูมิฐานะหรือประกอบธุรกิจในออสเตรเลีย	ไม่จำเป็น

3.3.1.2. ผลของการเป็นบุคคลล้มละลาย

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้มีฐานะเป็นบุคคลล้มละลาย ณ วันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับคำร้องหรือวันที่ศาลมีคำสั่ง และยังคงเป็นบุคคลที่ยังไม่ถูกปลดจากการเป็นบุคคลล้มละลายจนกระทั่ง

1. สิ้นสุดการเป็นบุคคลล้มละลายโดยอัตโนมัติในปีที่ 3
2. สิ้นสุดการเป็นบุคคลล้มละลายโดยคำสั่งศาล
3. การล้มละลายถูกยกเลิกเนื่องจากการประนอมหนี้

ลูกหนี้ตกเป็นบุคคลล้มละลาย อำนาจในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ตกไปยังผู้จัดการทรัพย์สินโดยผลของกฎหมาย นอกจากนี้ลูกหนี้จะต้องให้ความร่วมมือกับผู้จัดการทรัพย์สินในการเปิดเผยข้อมูล ส่งมอบสมุดบัญชีและข้อมูลกิจการ ทรัพย์สิน หนี้สิน และธุรกิจที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ส่งมอบหนังสือเดินทางเข้าร่วมการประชุมกับผู้จัดการทรัพย์สินและการประชุมเจ้าหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือใดๆ ในการบริหารกองทรัพย์สินกับผู้จัดการทรัพย์สิน รวมถึงแจ้งให้

ผู้จัดการทรัพย์สินทราบหากมีการเปลี่ยนแปลง ที่อยู่ สถานที่ทำงาน หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ ในเวลาทำการ เป็นต้น ในระหว่างที่ลูกหนี้ยังมีฐานะเป็นบุคคลล้มละลาย เจ้าหนี้ไม่สามารถ ดำเนินการใดๆกับลูกหนี้ในหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนเป็นบุคคลล้มละลาย เว้นแต่ศาลจะอนุญาตและ หนี้สินนั้นจะคงอยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการยกเลิกการล้มละลาย หากเจ้าหนี้ต้องการได้รับชำระหนี้ เจ้าหนี้ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อผู้จัดการทรัพย์สิน (อย่างไรก็ดีเจ้าหนี้มีประกันยังมีสิทธิในการ จัดการกับหลักประกันของตน ยกเว้นจะมีข้อตกลงในการปลดหลักประกัน)

ผู้จัดการทรัพย์สินอาจเรียกให้บุคคลล้มละลายหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้การต่อ ศาล ผู้พิพากษา หรือนายทะเบียน แล้วแต่กรณี ผู้จัดการทรัพย์สินอาจขอให้ศาลออกหมายค้น ตลอดจนให้มีการยึดทรัพย์ ไม่ว่าจะทรัพย์สินนั้นอยู่ภายใต้การครอบครองของลูกหนี้หรือบุคคลอื่น ในระหว่างที่คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์มีผลบังคับ ลูกหนี้ยังคงมีฐานะเป็นบุคคลล้มละลายเจ้าหนี้ไม่ สามารถดำเนินการใดทางศาลกับลูกหนี้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต สำหรับสิทธิในการรับชำระหนี้ของ เจ้าหนี้ เจ้าหนี้ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อผู้จัดการทรัพย์สิน

3.3.1.3.การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้

เมื่อผู้จัดการทรัพย์สินได้รับการแต่งตั้ง ผู้จัดการทรัพย์สินจะต้องเข้าครอบครอง และควบคุมทรัพย์สินของลูกหนี้ทันที เนื่องจากกฎหมายให้อำนาจหน้าที่แก่ ผู้จัดการทรัพย์สินใน การเข้าครอบครองและจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อประโยชน์ของบรรดาเจ้าหนี้ นอกจากนี้ ผู้จัดการทรัพย์สินมีอำนาจดำเนินการใดๆเพื่อให้การติดตามและรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ ประสบผลสำเร็จรวมถึงอำนาจในการเพิกถอนรายการบางรายการ หากกิจการของลูกหนี้ยังคง ดำเนินธุรกิจต่อไป ผู้จัดการทรัพย์สินจะเข้าตรวจกิจการเพื่อให้แน่ใจว่าทรัพย์สินของลูกหนี้ยังมีอยู่ เข้าควบคุมรายการสินค้าคงเหลือ ตรวจสอบประกันภัยต่างๆว่ามีเพียงพอและครอบคลุมหรือไม่ ประเมินมูลค่าทรัพย์สิน (หากจำเป็น) และพิจารณาว่าธุรกิจของลูกหนี้ควรจะดำเนินกิจการต่อไป หรือไม่ โดยทั่วไปแล้วผู้จัดการทรัพย์สินเข้าดูแลจัดการกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่ ณ วัน เริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงระยะเวลาที่ลูกหนี้ถูกปลดจากการล้มละลาย อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้ยกเว้นทรัพย์สินของลูกหนี้บางประการซึ่งไม่ถูกรวบรวมเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย เช่น เครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการดำเนินธุรกิจ เสื้อผ้า ของใช้ภายในบ้าน ยานพาหนะส่วนตัว เป็นต้น ผู้จัดการทรัพย์สินแต่เพียงผู้เดียวที่มีอำนาจในการบริหารธุรกิจของลูกหนี้เท่าที่จำเป็นเพื่อ

การดำเนินการเลิกกิจการหรือเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ โดยผู้จัดการทรัพย์สินสามารถให้ลูกหนี้เป็นผู้บริหารแทนได้โดยได้รับค่าจ้างจากกองทรัพย์สิน แต่ถ้าผู้จัดการทรัพย์สินเห็นว่าธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ในระยะยาว และเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ ผู้จัดการทรัพย์สิน (โดยความเห็นชอบจากเจ้าหนี้) สามารถร้องขอให้เปลี่ยนแปลงผู้บริหารงานได้ ผู้จัดการทรัพย์สินควรจะดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินทันที หากการชะลอการจำหน่ายทรัพย์สินออกไปจะไม่เป็นประโยชน์ต่อเจ้าหนี้

ผู้จัดการทรัพย์สินสามารถเพิกถอนการกระทำดังต่อไปนี้ เพื่อเพิ่มกองทรัพย์สินของลูกหนี้

ก. การจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินที่ทำให้เจ้าหนี้เสียประโยชน์

ข. การชำระหนี้เป็นการให้เปรียบและไม่ยุติธรรม

ค. การจำหน่ายทรัพย์สินไปในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่าที่เหมาะสม

ง. การจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินหรือการชำระหนี้ (ไม่ว่าด้วยวิธีใด) ที่มีความจงใจและเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการปฏิบัติต่อเจ้าหนี้

ผู้จัดการทรัพย์สินอาจปฏิเสธไม่รับภาระความรับผิดชอบหรือภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นจากทรัพย์สิน หากผู้จัดการทรัพย์สินเห็นว่าไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกองทรัพย์สิน ผู้จัดการทรัพย์สินมีอำนาจปฏิเสธไม่รับทรัพย์สินดังต่อไปนี้รวมเข้าในกองทรัพย์สิน

ก. ที่ดินที่อยู่ภายใต้การครอบครองของบุคคลใดที่อาจมีภาระผูกพันเกินกว่าประโยชน์อันพึงได้ต่อเจ้าหนี้

ข. ทรัพย์สิน (รวมทั้งที่ดิน) ซึ่งไม่สามารถขายได้ หรือไม่พร้อมที่จะขาย

ค. ทรัพย์สินอื่น (นอกจากที่ดิน) ที่คาดว่าจะมีต้นทุน ค่าใช้จ่ายใดๆ ในการจำหน่ายทรัพย์สินสูงกว่ามูลค่าของทรัพย์สินที่จะจำหน่ายได้

3.3.1.4. ความรับผิดของผู้จัดการทรัพย์สิน

กฎหมายที่ว่าด้วยความรับผิดส่วนตัวของผู้จัดการทรัพย์สิน บัญญัติไว้ในกฎหมายตัวแทน (General law of Trust) โดยทั่วไปกฎหมายบัญญัติให้ผู้จัดการทรัพย์สินจะต้องรับผิดเป็นการส่วนตัวในหนี้สินที่ก่อกำเนิดขึ้นจากการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ยกเว้นจะมีการกำหนดหรือตกลงกับผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นไว้อย่างชัดเจนว่าตนไม่ต้องรับผิดเป็นการส่วนตัว อย่างไรก็ตามหากหนี้ที่ก่อกำเนิดขึ้นเป็นการดำเนินการภายใต้ขอบเขตอำนาจตามกฎหมายผู้จัดการทรัพย์สินมีสิทธิเรียกร้องเงินชดเชยจากกองทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายได้

3.3.1.5. ค่าธรรมเนียมและค่าตอบแทนของผู้จัดการ

ทรัพย์สิน

ในกรณีของผู้จัดการทรัพย์สินที่จดทะเบียนได้รับการแต่งตั้ง การกำหนดค่าตอบแทนจะกำหนดโดยมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ หรือมติของคณะกรรมการการตรวจสอบ (Committee of Inspection) ทั้งนี้ในปัจจุบันการกำหนดอัตราค่าตอบแทนขั้นต่ำเป็นเงินจำนวนไม่น้อยกว่า 1,109 เหรียญออสเตรเลีย ในกรณีที่ไม่ได้กำหนดหรือตกลงเกี่ยวกับผลตอบแทนเป็นจำนวนเงิน กฎหมายให้สามารถคำนวณค่าธรรมเนียมตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานได้

3.3.1.6. การพ้นจากตำแหน่งของผู้จัดการทรัพย์สิน

โดยปกติหากเจ้าหนี้เป็นผู้ฟ้องคดีล้มละลาย เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จะเสนอการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน อย่างไรก็ตามหากเจ้าหนี้รายอื่นไม่เห็นด้วยก็สามารถเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงผู้จัดการทรัพย์สินได้โดยเจ้าหนี้มีมติพิเศษ หรือมีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินรายใหม่ หากไม่มีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินรายใหม่ เจ้าพนักงานผู้จัดการทรัพย์สินจะเข้ามาดำเนินการโดยอัตโนมัติ

ผู้จัดการทรัพย์สิน อาจพ้นจากตำแหน่งได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- 1) ศาลมีคำสั่งให้ผู้จัดการทรัพย์สินพ้นจากตำแหน่ง
- 2) โดยอัตโนมัติ เมื่อพ้นกำหนด 7 ปี นับแต่ได้รับการแต่งตั้ง

ผู้จัดการทรัพย์สินจดทะเบียนอาจถูกถอดถอนโดยคำสั่งศาล หรือถูกถอดถอนโดยอัตโนมัติภายหลัง 7 ปี และไม่ว่ากรณีใดๆ ผู้จัดการทรัพย์สินจะต้องจำหน่ายทรัพย์สินทั้งหมดโดยไม่ชักช้า และจะต้องจัดสรรเงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินครั้งสุดท้ายให้กับเจ้าหนี้ตามสัดส่วน หากผู้จัดการทรัพย์สินพ้นจากตำแหน่งนอกจากการลาออกหรือถูกเปลี่ยนผู้จัดการทรัพย์สิน จะหลุดพ้นจากภาระหนี้สินหรือภาระผูกพันทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุนทรัพย์สินของลูกหนี้ และต้องออกจากสำนักงานของลูกหนี้